

HRVATSKA Gruda

Mjesečnik Općinskog vijeća - Grude - prosinac 2011. - BROJ 46

*Čestit Božić
i sretna
nova godina!*

Uredništvo

Tisak
ovog
broja
u cijelosti
sponzorira

GRAFGETISAK

Osnivač i izdavač
Općinsko vijeće Grude

Za izdavača
Viktor Marić, prof.

Glavni i odgovorni urednik
Mladen Leko

Urednički odbor

Dominik Andrijanić
Mario Bušić
Tihomir Glavaš
Fra Ante Marić
Mladen Leko
Ljubo Leko
Srećko Mikulić
Andrijana Mlinarević - Cvetković
Damir Markić
Ivana Mikulić

Suradnici

Dominika Andrijanić
Marijana Bandić
Marija Majić
Željko Andrijanić
Matijana Brnadić
Katarina Čorluka

Lektor i korektor
Marijana Čuljak, prof.

Grafičko oblikovanje
Željko Kolobarić

Fotografije:
Vision art studio

Tisk
Grafotisak, Grude

Adresa
Ul. fra Gabre Grubišića 2
88340 Grude, tel./fax 662 420

List izlazi mjesечно.

Rukopisi i fotografije se ne vraćaju.
Za potpisane tekstove odgovara autor,
a nepotpisane uredništvo.

Naklada 1000 primjeraka

Blagoslovjen Božić i uspješna Nova godina!

**OPĆINSKO VIJEĆE
OPĆINE GRUDE**

Drage čitateljice i čitatelji,

Božićni blagdani vrijeme su obiteljskog okupljanja i prijateljskog susreta s čovjekom i Bogom, bez obzira na naciju, vjeru ili ideologiju.

U ove blagdanske dane pozvani smo, ma koju službu obnašali, hrabro svjedočiti iskonske ljudske i kršćanske vrednote i živjeti ih u duhu međusobnog povjerenja i uvažavanja, sve svoje vrline i vrijednosti staviti u službu općeg dobra. Sebične i osobne interese trebamo prezirati i kod sebe i kod drugih.

Svojim poslanjem na zemlji pozvani smo na zajedništvo, solidarnost, razumijevanje, dobrotu i ljubav. Nikada se ne smijemo umoriti činiti dobro, pa i onda kada nam drugi čine nepravdu. Sjećate se one božićne poruke pokojnog nadbiskupa Franje Kuharića kada je rekao da za agresore trebamo moliti! Mnogi ga tada nisu razumjeli. Nije prošlo dugo vremena a shvatili smo kako je bio u pravu.

Poruke Božića posebno nas obvezuju da poštujemo dostojanstvo svakog čovjeka i obitelji, da se iskažemo čineći dobro potrebitima i nemoćнима a njih, nažalost, nije mali broj. Potrudimo se izgraditi bolju i sretniju budućnost našoj djeci. Ona to zaslužuju.

S tom nadom i vjerom, svima vama, svim ljudima dobre volje, želimo čestit Božić, a u novom ljetu obilje mira i svako dobro!

Uredništvo

PUTOVI

*Čestit Božić i
sretna
Nova godina!*

**Poduzeće za izgradnju
i rekonstrukciju cesta**

Grude, BiH

Tel: +387 39 674 400
Tel./Fax: 674 004

putovi@putovi-grude.com
www.putovi-grude.com

GRUDE – Svečano obilježena 20. obljetnica HZ Herceg

**Bosne, Dan općine Grude i Dan
Zapadnohercegovačke županije
Neka nam živi Herceg Bosna!**

Piše: Željko ANDRIJANIĆ

Paljenjem svijeća i molitvom Hrvati diljem Bosne i Hercegovine obilježili stradanje Vukovara i 20. obljetnicu HZ Herceg Bosne

GRUDE – Dan Hrvatske Zajednice Herceg Bosne na dostojarstven je način obilježen diljem Bosne i Hercegovine. Središnja proslava održala se na mjestu gdje je prije dvadeset godina i osnovana – u Grudama. Izaslanstvo Hrvatskog narodnog sabora (HNS), Udruge Hrvatske Zajednice Herceg Bosne, Zapadnohercegovačke županije i Općine Grude položilo je vijenac na grob mr. Mate Bobana, kod spomenika generala Blage

Središnji dio programa započeo je lijepom našom u izvedbi zbra Osnovne glazbene škole Grude, te minutom šutnje za sve poginule i umrle branitelje i osnivače HZ Herceg Bosne. Program svečanosti održavao se u Boćarskom domu Biberon u Grudama gdje su se nazočnom mnoštvu obratili načelnik općine Grude prof. Viktor Marić, predsjednik Vlade Zapadnohercegovačke županije Zdenko Čosić, predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata te predsjednik Udruge Hrvatske Zajednice Herceg Bosne Vlado Šoljić koji ovom prigodom nije zaboravio istaknuti

da je «ovaj dan jedan od najvažnijih za Hrvate u Bosni i Hercegovini». Nakon pozdravnog govora uslijedila je dodjela plakete onima koji su doprinijeli stvaranju HZ Herceg Bosne.

Načelnik općine Grude Viktor Marić je u svom govoru pozdravio sve nazočne, posebno pozdravivši: konzula Republike Hrvatske u BiH Velimira Plešu, predstavnika Sveučilišta u Mostaru na čelu s rektorom Vladom Majstorovićem, izaslanstvo grada Slunja, grada prijatelja općine Grude, izaslanstvo Hrvatskog narodnog sabora (HNS) na čelu s njegovim predsjednikom dr. Draganom Čovićem, te ostale predstavnike županija i općina s hrvatskom većinom, kao i vijećnike općinskog vijeća Grude.

U svome govoru načelnik Marić se prisjetio okolnosti iz 1991. godine kada je općina Grude smatrana jednom od najnerazvijenijih općina bivše Jugoslavije, a da danas, dvadeset godina poslije po kriterijima Zakona o raspodjeli neizravnih poreza smatra jednom od najrazvijenijih u BiH. Načelnik nije zaboravio istaći «sumnju» u navedeni kriterij nazvavši ga nerealnim. Prisjetio se osnivanja HZ Herceg Bosne i istaknuo ponos na činjenicu da je osnovana baš u Grudama i da je njen osnivač i prvi predsjednik bio naš Gruđanin mr. Mate Boban. Ona je, usprkos osporavanjima, bila najveći faktor obrane Hrvata na prostoru Bosne i Hercegovine.

AKTIVNOSTI

Uoči 20. obljetnice osnutka Herceg Bosne aktivisti Hercegbosanske republikanske alternative (HERA) postavili su prigodne plakate na ulazima svih općina Herceg Bosne. Postavljanjem ovih plakata od Orašja, Ravne-Brčkog, Viteza, Jajca, Fojnice, Busovače, Kiseljaka, Kreševa, Novog Travnika, Odžaka, Žepča, Rame, Mostara, Čapljine, Čitluka, Stoca, Livna, Posušja, Širokog Brijega, Tomislavgrada do Neuma «želimo poslati poruku hrvatskom narodu u BiH da nije ostavljen na milost i nemilost licemjernosti političkih stranaka, kako bošnjačkih i srpskih, tako i onih hrvatskih te da postoji snaga Hrvata koji nikada osobni i stranački interes neće staviti ispred interesa svog naroda» - stoji uz ostalo u proglašu koji je javnosti uputila HERA.

Sretan Božić i Nova 2012. godina

Motel Dorium Sovići - Grude

Blagoslovljen Božić i sretna nova godina!

Pučka svečanost uz blagdan Sv. KATE

U Grudama svećano proslavljen blagdan Svetе Kate

Piše: Mladen LEKO

GRUDE – Dvadeset petog studenoga Grudjani su svećano proslavili blagdan Sv. KATE, nebeske zaštitnice župe Grude. Inače, na ovaj dan se obilježava blagdan Svetе Katarine Aleksandrijske, djevice i mučenice, zaštitnice Franjevačkog samostana u Kreševu, jednog od tri najstarija u Bosni i Hercegovini. Uz ovaj blagdan veže se i narodna uzrečica «Sveta Kata, snijeg na vrata». Sveta Kata ove godine nije donijela snijeg. Donijela je ugodno i sunčano vrijeme, posve suprotno pučkoj izrijeci. Misnom slavlju u Grudama prethodila je procesija središtem Gruda s kipom sv. KATE na rukama. Misno slavlje je počelo pjesmom zbara župe Grude, a predvodio ga je fra Luka Marić, uz koncelebraciju četiriju svećenika; fra Stanka, fra Bernarda, fra Ante i fra Mile.

- U vremenu kada je zanemarena obitelj i kada se ne poštuju temeljne ljudske vrijednosti, vjera i ljubav kakvu je imala sv. Katarina, svi moraju biti primjer, kazao je u nadahnutoj propovijedi fra Luka.

T.P. "DRINOVCI"

*Sretan Božić i
uspješna nova godina!*

"G.P. TOMING" d.o.o.

DRINOVCI - GRUDE

Čestit Božić i sretna Nova godina!

Katarina / Kata...

Ovo je ime koje živi bar dvije tisuće godina! Ime je zapravo kratica grčkog oblika Aikatherine; starogrčki (eolski) αἴ̄ znači uvi-jek, a καθαρά čist, dakle, uvijek čista. Ime je često kod svih kršćanskih naroda. Hrvatske su inačice Kata, Katica, Kaja, Kaća, Katka, Trina, Rina... U Njemaca je Katharina, Karin, Kathrein, Kathrin, Kati; u Engleza Catherine, Cathlin, Kathie, Kittie; kod Švedana Karin, Kari; u Danaca Karen; u Francuza Catherine; u Talijana Caterina; u Španjolaca Catalina.

Poznata svetica imenom **Katarina** živjela je u 3. stoljeću u egipatskom gradu Aleksandriji. Stoljeća su njezin životopis prenijela u legendu. Bila je plemićkog roda i izvanredne ljepote. Neki ju je kršćanski pustinjak poučio u kršćanstvu i pokrstio. Živeći na carskom dvoru, odvažila se poći caru Maksenciju i prosvjedovati što progoni kršćane. Car je bio iznenaden temeljitošću kojom je izlagala vrijednote kršćanskog nauka. Stoga sazove najglasovitije filozofe cijelog Carstva da je pobiju, ali Katarina razumnošću i razložnošću svojeg izlaganja filozofe pridobije za kršćanstvo. Car nije sebi mogao dopustiti poraz. Filozofe daje smaknuti, a Katarinu strpa u tamnicu, moreći je glađu. Drama se nastavlja kad Katarina iz zatvora uspije kršćanstvu privesti carevu ženu i njezinu pratnju. Oni su je, naime, što iz razdobljnosti, što iz samilosti, posjećivali. To je stajalo glave ne samo njih nego car iskaljuje svoj bijes osuđujući posvuda kršćane na smrt, a Katarini, koja ga je očito privlačila i svojom ljepotom i svojom umnom superiornošću, ponudi da mu bude žena i nova carica. Katarina

to odbija. Car naredi da se Katarina rastrga između četiri kotača koji su bili nazubljeni metalnim šiljcima. To, međutim, nije bio kraj. Kad su se kotači počeli okretati, prsnuše, a krhotine ozlijede mnoge prisutne poganske vojnike. Ostalo je još da joj mačem odrube glavu. Legenda dodaje još jednu neobičnost: kad su joj odrubili glavu, iz njezinih rana poteče mlijeko mjesto krvi, a anđeli joj ponesoše mrtvo tijelo na Sinaj!

Katarina se osobito štuje kao zaštitnica djevojaka i djevičanstva, zatim sveučilišta (mudrost), tiskara, knjižničara, filozofa, pravnika, znanstvenika, teologa, učitelja i učenika; svih zvanja koja rade s kotačima ili s noževima (gledom na njezino mučeništvo), majki koje doje djecu. Preporučuju joj se oni koji boluju od migrene i bolesti jezika, oni koji traže utopljenika i oni koji misle na sretnan kršćanski pripravan smrtni čas.

Likovni je umjetnici redovito prikazuju s nazubljenim (izlomljenim) kotačem u ruci ili do nogu, s krunom na glavi i knjigom ili križem u rukama; katkad s prstenom. Ponekad su tu mač, oruđe mučeništva i palma, znak pobjede u mučeništvu.

(Iz knjige: «Imena i imendani» Antun Jarm, Glas Koncila, Zagreb 2008.)

Naziv ustanove:

**Srednja strukovna škola s pravom javnosti
"Centar za obrazovanje" Široki Brijeg**

Sjedište:

**Trnska cesta br. 187, 88220 Široki Brijeg
Bosna I Hercegovina**

Telefoni:

+387 (0) 39 703 384

+387 (0) 39 703 752

+387 (0) 39 700 227

+387 (0) 39 700 228

+387 (0) 39 700 191

Fax:

E-mail:

info@centar-obrazovanja.com

Radno vrijeme: ponedjeljak-petak 8-16 sati
subota 8-12 sati

Srednja strukovna škola s pravom javnosti "Centar za obrazovanje" Široki Brijeg je obrazovna ustanova, koja u okviru svoje matične djelatnosti, samostalno obavlja djelatnost srednjoškolskog obrazovanja odraslih osoba, te na temelju suglasnosti za rad resornog Ministarstva izvodi sljedeće programe:

- Stjecanja srednje školske ili stručne spreme
- Prekvalifikacije
- Usavršavanja
- Ospozobljavanja
- Tečajeva

U razvijenim evropskim zemljama, suvremena strategija obrazovanja temelji se na načelima cjeloživotnog učenja, potaknutog činjenicom da se količina novoga znanja povećava velikom brzinom, pa znanja stečena u tradicionalnom obrazovnom sustavu zastarijevaju i nisu dosta na potrebama pojedinca i društvene zajednice.

Strateškim planiranjem, razvijanjem, organiziranjem, provedbom, praćenjem i unapređivanjem sustava strukovnog obrazovanja odraslih u BiH, ova ustanova, već dugi niz godina djeluje u pravcu promocije, širenja ideja i prenošenja spoznaja o suvremenom pristupu srednjoškolskom obrazovanju odraslih osoba.

U našoj ustanovi obrazovnu politiku usklađujemo s projekcijama razvoja društvenih potreba i tržišta rada. Naša misija je zasnovana na ideji da promoviramo važnost cjeloživotnog obrazovanja, (tijelima državne uprave, socijalnim partnerima, Zavodima za zapošljavanje, županijama, lokalnoj zajednici, udrugama, kulturnim institucijama, gospodarskim subjektima, državnim institucijama i drugim organizacijama), a u cilju da odrasle osobe, motiviramo za cjeloživotno učenje.

Ako je Vaš izbor, uspjeh, utemeljen na, obrazovanju, radu i zalaganju, *Nikad nije kasno!*

Poduzeće za prerađu aluminija
Široki Brijeg

www.feal.ba

*Blagoslovljen Božić
i najljepše želje za
Novu
2012. godinu*

*Čestit Božić i
sretna Nova godina!*

Obilježena 20. obljetnica pada Vukovara - grada heroja

GRUDE – U organizaciji Koordinacije braniteljskih udruga proisteklih iz Domovinskog rata općine Grude, paljenjem svijeća uzduž Ulice generala Blage Zadre obilježena je 20. obljetnica pada grada heroja Vukovara i 20. obljetnica osnutka Hrvatske Zajednice Herceg Bosne.

Velik broj branitelja, kao i stanovnika Grude prisustvovao je obilježavanju sjećanja na sve znane i neznane junake obrane Vukovara, među kojima i ministar branitelja iz Domovinskog rata Zapadnohercegovačke županije Mladen Begić i načelnik općine Grude prof. Viktor Marić. Grad Vukovar je hercjski pao 18. studenoga 1991. godine, nakon 87 dana neviđenog i nadljudskog otpora protiv višestruko brojnijeg i nadmoćnijeg neprijatelja, bez dostatnog naoružanja, bez dovoljno logističke potpore, oskudijevajući u hrani, vodi, lijekovima i pod kišom granata koje su padale bez razlike, kako na civilne tako i vojne ciljeve, čak i na vukovarsku bolnicu. Vukovarski branitelji, kako muškarci tako i žene, te čitav niz maloljetnika postali su jedan od najvećih simbola Domovinskog rata i stradanja hrvatskog naroda. Oni su potvrđili onu biblijsku da ljubav uvijek pobjeđuje mržnju. Ljubav naših branitelja za dom i domovinu bila je stostruko veća od mržnje srpsko-jugoslavenske armade. O njihovoj mržnji rječito govori količina zla koje su počinili tijekom Domovinskog rata. (sc.)

MOSTAR – Svečanost u Hrvatskom domu hercega Stjepana Kosače

Akademik Ante STAMAĆ dobjitnik ovogodišnje nagrade Antuna Branka Šimića

MOSTAR – Hrvatski književnik i akademik Ante Stamać primio je u Mostaru godišnju književnu nagradu «Antun Branko Šimić» koju dodjeljuje Društvo hrvatskih književnika Herceg Bosne (DHKHB). Na svečanosti održanoj u Hrvatskome domu hercega Stjepana Kosače u Mostaru akademiku Stamaću je uručena nagrada za zbirku «*Sabrane pjesme*» objavljenu prošle godine. Na dodjeli su, uz samog autora, sudjelovali predsjednica DHKHB Marina Kljajo-Radić te književnici Antun Lučić i Marina Čečera. U objašnjenju Odluke Društva hrvatskih književnika HB navodi se, između ostalog, da objavljena pjesnička zbirka okuplja pola stoljeća pjesnikova stvaralaštva. «*Knjiga Sabrane pjesme objedinjuje pjesnikovih jedanaest zbirki pjesama od 'Rasapa' 1962., do stihozbirke 'Vrijeme, vrijeme' 2007., predstavljajući polustoljetno pjesničko stvaralaštvo čemu je dodano i ono iz njegove rane faze što se odnosi na zadarske, zagrebačke i golootočke dane, a gdje ulaze i oni kasnije pisani, a neobjavljeni stihovi.* Akademik Stamać u 'Sabranim pjesmama' kao istinskoj sintezi predstavlja sveukupno postignuće svog pjesničkog poslanja», rekla je predsjednica DHKHB Marina Kljajo-Radić.

O laureatu

Ante Stamać je pjesnik, teoretičar književnosti, esejist i prevoditelj. Rođen je 1939. godine na otoku Molatu u sjevernom zadarskom arhipelagu. Od 2002. godine je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU). Danas radi kao glavni urednik književnog časopisa «Republika».

U sklopu 48. Šimićevih susreta, tijekom kojih se dodjeljuje godišnja književna nagrada, u nedjelju 13. studenoga u Šimićevim rodnim Drinovcima bit će služena sveta misa zadušnica za braću Šimiće, Antuna i Stanislava, a potom slijedi svečana akademija na kojoj će, između ostalog, biti nagrađeni mladi pjesnici, učenici srednjih i osnovnih škola te fakulteta koji su se svojim literarnim radovima natjecali na raspisanim natječaju.

Uručene nagrade najboljima

Piše: Ruža MARIĆ

DRINOVCI – Nakon što je u crkvi sv. Mihovila upriličeno misno slavlje u čast braće pjesnika, Antuna Branka i Stanislava Šimića u školskoj sportskoj dvorani u Drinovcima uslijedila je svečana akademija, čime je ujedno obilježen i treći dan ovogodišnjih Šimićevih susreta.

U programu su sudjelovali Zbor Osnovne škole iz Drinovaca, Mandolinski orkestar Osnovne glazbene škole Grude, dok su za počasne goste pozvani akademici Ante Stamać i Jevrem Brković. Nažalost akademik Brković je zbog obiteljskih problema morao izostati nagovijestivši organizatorima da će se dogodine sigurno odazvati. Nakon uvodnog ceremonijalnog dijela slijedila je dodjela nagrada učenicima osnovnih i srednjih škola za literarne radove. Nagrade je dodijelio prof. Srećko Mikulić, član Organizacijskog odbora Šimićevih susreta.

Na razini osnovnih škola treću nagradu je osvojila Katarina Biško, učenica petog razreda OŠ fra Stipana Vrlića iz Sovića, drugom na-

gradom je nagrađena Klara Vukojević, učenica sedmog razreda OŠ Ivane Brlić – Mažuranić iz Ljubuškoga, dok je prvo mjesto zasluženo pripalo Katarini Grgić, učenici osmog razreda OŠ Ivana Mažuranića iz Tomislavgrada.

Na razini srednjih škola trećenagrađena je Anamarija Radić, učenica iz Gimnazije Marka Marulića Tomislavgrad, druga nagrada je pripala Zvonimiru Mandiću, učeniku Srednje strukovne škole Široki Brijeg, a prvu nagradu je dobila Magdalena Grizelj, učenica četvrtog razreda opće gimnazije Srednje škole Antuna Branka Šimića iz Gruda.

Nakon svečane dodjele nagrada mladim pjesnicima akademik Ante Stamać, se vidno počašćen, umjesto čitanja svojih pjesama predstavio poezijom svoga mentora, pokojnog Jure Kaštelana. Ostali književnici – pjesnici predstavili su se svojim literarnim ostvarenjima.

Nagrađeni mlađi pjesnici

Na razini osnovnih škola
Katarina GRGIĆ
Učenica 8. razreda
OŠ Ivana Mažuranić Tomislavgrad
/PRVA NAGRADA/

Zvijezde

Pogledaj u zvijezde!
Zar ne vidiš njihov sjaj,
njihovu iskrenost?
Slične su ljudima.
Pričaju.
Pričaju tebi, meni, njemu...

Svaka od njih priča.
Priča posebnu priču,
na svoj način.
Priču o ljubavi i mržnji,
bogatstvu i siromaštву.
Priču o tebi i meni.

Uoči njihovu dobrotu!
Svaka ti pruža stazu,
posebnu stazu.
Ti biraš svoj put:
ili put ljubavi
ili put mržnje.

One sjaje iskrenošću.
A kad se ugasi jedna,
prijatelju,
netko ju je povrijedio.
I one imaju dušu,
shvatit ćeš, samo promatraj zvijezde!

Klara VUKOJEVIĆ
Učenica 7. razreda
OŠ Ivane Brlić-Mažuranić Ljubuški
/DRUGA NAGRADA/

Okret

Stajalo je tamo,
Samo,
Drvo tamno.

Prijatelji mu bijahu već davno otišli!
A ono se opiralo vjetru, neverama i kiši.

Bijaše to stablo puno radosti,
I kao da te gleda prozirnim granama,
Dosad već uvenulim listovima.

Kao da mu je korijen razgranat
Na desetke tisuća milja.

Voljela sam to malo stablo.
Ja i on, staro društvo.
Pisala sam imena simpatija
Na njegovom mekom deblu.

Krilo me od kiše,
Tješilo u tuzi,
Hrabiilo u nemoći.

Pogledah i danas prema tamo,
Gdje su bili moji dani
Napisani na komadiću prirode.

I, nije ga više bilo.
S njim je otišla i moja nada.
No, pitam se:
Zašto mu nisi dopustio
Samo jedan zadnji,
Pobjednički okret.

HRVATSKA GRUDA

Katarina BIŠKO
Učenica 5. razreda
OŠ fra Stipana Vrlića Sovići
/TREĆA NAGRADA/

Djetinjstvo

Dani djetinjstva lagano
odnose trenutke razigrane.
Bezbrižnost usporava korake
i ostaje samo u uspomenama.

Moje misli putuju stazama šarenim
u roza cipelicama
i traže najdražu lutku i bijelog plišanog
medu da ih zagrle.

Napravit ću im sigurnu kućicu
u toplini srca svoga.
Da putuju sa mnom
kroz cijeli život moj.

Pognuta glava,
ostat će,
još danas.
Mnogo riječi
ne ću izustit.
Nisam dostoјna!
Samo jedno pitanje:
Kako se uči hodati?
Padajući, zar ne?
Isuse!
Ti i ja, nas dvoje
pali smo po tri puta.
Krhak sam čovjek,
grješan, nejak.
Na zemlji sam,
još danas,
od zemlje sam i
ne pripadam zemlji
jer dižem se.
Ti i ja, nas dvoje,
zajedno dižemo se.

Na razini srednjih škola

Magdalena GRIZELJ
Učenica IV. razreda gimnazije
SŠ Antuna Branka Šimića Grude
/PRVA NAGRADA/

Pod tvojim križem

Spuštam se
pred raspete
noge Tvoje,
Isuse!
Kliktaju kosti.
Tijelo dršće.
Križam se.

Zvonimir MANDIĆ
Učenik IV. razreda
Srednja strukovna škola Široki Brijeg
/DRUGA NAGRADA/

Djeca laži

Pade cvijet pod sjenom drveta
Izgubi boje svojih listova
Priljubljen tlu iz kojeg je nikao
Nestaje sva njegova ljepota

Mi smo cvjetovi
Zasjenjeni lažnim mesijama
Suše naše latice
Jezicima mase

Odroniše kamenje na naše putove
Pustiše vatru da ispari naše izvore
Najaviše vrijeme otkrivenja naše obrane

Okomile su se sile nevjernika
Da sruše istinu u dušama pravednika
Onih čiji pješčani zidovi padoše pod prvim
valovima obmane

Djeca rođena u žaru laži
Okupit će se pod četvrtim mjesecom
Marširat će na kralja istine
I izgubit se u jamama za izdajnike

Anamarija RADOŠ
Učenica III. razreda
Gimnazija Marka Marulića Tomislavgrad
/TREĆA NAGRADA/

Siroče

Jutra više nemaju smisla
otkad sam sama
ni svitanja više nisu ista

Suze mi teku niz obraze
a srce moje
broji mnoge poraze

Opet sam ostala sama
Svjetla u životu nemam
Vlada samo tama

Ne mogu dalje...
Svaki dan mi
kao vječnost traje

Kome ću se nasmiješiti?
Ruku pružiti?
Komu na ramenu plakati?

Kad nemam nikoga, kome?
Opet mi svi iza leđa govore:
Ostala je siroče...

Smrt mi izlaz nije
njen plašt
moj život krije

I opet ću ostati sama
ako njoj odem
opet će mi vladati tama

No, bar slušati neću
kako govore:
Živjela sama, umrla sama.
Jadno siroče.

Šimićevi susreti 2011.

Predstavljene knjige «To nisam ja» Zorice Đinkić i «Partiture sna» Sanije Matković

Piše: Pero ZELENIKA

Mi rastat čemo se tuđi jedan drugom. Ja umrijet ču. Brijeg se neće maći, ta plava skamenjena vječnost, pjevao je Antun Branko Šimić u antologiskoj pjesmi o jednom brijegu, a pjesma se čula i na završnom susretu kulturne manifestacije 48. Šimićevi susreti.

Završna večer na Brijegu

Tim povodom je u prepunoj Franjevačkoj galeriji u Širokom Brijegu otvorena izložba «Korijeni» autora prof. Branka Marića iz Vinkovaca te upriličeno predstavljanje knjiga «To nisam ja» autorice Zorice Đinkić te «Partiture sna» autorice Sanije Matković.

Pozdravljajući nazočne, umjetnički voditelj Galerije fra Vadelin Karačić posebice je pozdravio goste iz Slavonije, ističući besprije-kornu suradnju. Pozdravio je i novog ravnatelja vinkovačkog muzeja Danijela Petkovića te odao počast preminulom bivšem ravnatelju Stjepanu Joziću. Pritom je novi ravnatelj rekao kako je prvi put na Širokom Brijegu, ali zasigurno ne i posljednji te da će suradnja biti sigurno uspješno nastavljena.

- Smogla sam snage i volje napisati ovu kn-

jigu. Nije bilo lako, bilo je naporno; izdavači vjeruju samo poznatim autorima. Ova priča je istinita i želja mi je da uđe u svaki dom, da se ne zaboravi, rekla je Zorica Đinkić, autorica knjige *To nisam ja*. Sudeći po odlomku koji je pročitan, a koji je izazvao uzdahe publike, očekivati je da se radi o iznimno emotivnom djelu. Predstavljajući knjigu *Partiture sna* sada već poznate autorice Sanije Matković, fra Ante Marić je naglasio da se radi o izboru 37 pjesama, za koje nisu pisane note, da su istinski lirski uratci. Autorica je objasnila kako se u toj knjizi nalazi i uradak «Knjiga bez naslova», koji je pisan za natječaj u Parizu, vjerujući u njegov uspjeh.

Marićevi korijeni

O izložbi «Korijeni», autora prof. Branka Marića iz Vinkovaca, govorio je kustos muzeja iz Vinkovaca Ivica Belamarić. – Namjera za ovaj ciklus proistekla je iz dva izvora: s jedne strane je to čvrsta ukorijenjenost u rodno tlo s kojeg potječe i zapravo se od njega nikada nije ni odvojio, a s druge strane nazočna je određena čežnja stanovnika velegrada prema zavičaju. Osnova ovog ciklusa je modificirani oblik korijena voćaka – izvađenih iz zemlje i sačuvanih od propadanja – na kojima je intervenirano pretvorivši ih na originalan način u jednu posebnu prostornu situaciju, rekao je Belamarić. Nazočnima se obratio i Marić tvrdeći kako on ima i hercegovačke i slavonske korijene.

Na koncu manifestacije ministrica obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zapadnohercegovačke županije prof. Helena LONČAR prigodnim riječima je zatvorila ovogodišnje, 48. Šimićeve susrete, uz tvrdnju da organizatori zaslžuju priznanje kako po programu, tako i po realizaciji istog.

VIN-PLASTIKS

d.o.o. DRAGIĆINA

ISO 9001:2008

Čestit Božić i sretna nova Godina

Vrhunski kvalitet uz najpovoljnije cijene

prozori
ulazna vrata
garažna vrata
ograde
Al roletne
Al grilje
prodaja PVC profila
prodaja PVC otvora
prodaja okova za PVC stolariju
izrada Alu i PVC stolarije
po mjeri i želji kupca za
stambnene i poslovne prostore

Spectus
NDOW SYSTEMS

Roto

WINK HAUS

SIEGENIA AUBI
SOLUTIONS INSIDE

PROMOCIJA – U sklopu manifestacije Šesti dani Matrice hrvatske u Grudama

U svečarskom ozračju predstavljena zbirka priča za djecu *Zagrljaj književnice IVE NUIĆ*

Piše: Ana MARIĆ

Djeca će je sigurno rado čitati, tražeći zagrljaj mašte i stvarnosti i sebe u tom zagrljaju. No, knjiga je prikladna i odraslim čitateljima, rekao je književnik Krešimir Šego

GRUDE – **Zagrljaj**, zbirka priča za djecu književnice Ive Nuić, učiteljice u mirovini, predstavljena je u petak 9. prosinca 2011., u sklopu kulturne manifestacije VI. dani Matice hrvatske u Grudama.

Ovaj književni događaj organizatora Matice hrvatske, Ogranak Grude, u kinodvorani u Grudama, privukao je značajan broj posjetitelja koji su, u čitanju učenica Karle Glavaš, Maje Grubišić, Gabrijele Kurtović i Gabrijele Vekić, mogli čuti ulomke priča *Zagrljaj, Jelin Uskrs, Krenica...*

Književnik u urednik časopisa *Cvitak* Krešimir Šego je istaknuo kako je knjiga *Zagrljaj*, ostvarenje s 37 naslova, prvenstveno napisana za djecu, jer je sagrađena od dječjeg svijeta.

«I zasigurno će je rado čitati, tražeći zagrljaj mašte i stvarnosti i sebe u tom zagrljaju. No, knjiga je prikladna i odraslim čitateljima», rekao je između ostalog Šego, ne zaboravivši pohvaliti ilustracije akademске slikarice profesorice Andrijane Mlinarević – Cvetković.

«Kroz priče dotičemo dječje učeničke brige i igre, prirodu i godišnja doba, uranjamamo u svijet bajkovitoga... A provlačeći kroz svoje pričanje nenametljivu didaktiku i životnu mudrost, Iva Nuić i izvan nastavnog programa uspješno nastavlja svoju učiteljsku misiju», rekla

je književnica i novinarka Lidiya Pavlović-Grgić. U programskom dijelu predstavljanja knjige sudjelovao je i prof. Stjepan Glavaš koji se u svom govoru osvrnuo na nekoliko priča istaknuvši, između ostalog, kako one svjedoče o brojnim običajima i tradiciji Hercegovine.

Na koncu se nazočnima obratila i autorka zahvalivši se organizatorima, predstavljačima, svojim učenicama, obitelji i posjetiteljima ne skrivajući zadovoljstvo predstavljanja svog novog djela.

«Vrlo mi je drago da je večeras bilo ovako lijepo. Bila je puna dvorana, presretna sam što sam u ovako velebnom ozračju predstavila svoju petu knjigu», kazala je Iva Nuić nakon promocije, napomenuvši kako je knjiga nastajala pet godina, a mnoge su priče već ranije objavljene u *Cvitku*.

«Sve su mi priče na svoj način drage, dosata ih je i istinitih, ali mi je najdraža istinita priča «Susret s vukom», otkrila nam je autorica Nuić.

Glazbeni ugodaj svojim nastupom obogatile su Nikolina Grubišić i Marta Knezović, učenice Osnovne glazbene škole Grude.

"Najjeftinije je posao dobro obaviti od prvog puta"

www.vision-grude.com

Sretan Božić i nova Godina

HRVATSKI NAŠ SVAGDA(Š)NJI

Imena i prezimena na spomenicima

Priredio: Mladen Leko, prof.

Nama živima dužnost je i obveza da se sjećamo onih koji su položili svoje živote za našu slobodu, za našu sretniju budućnost. I moje Grude, i naš Ledinac odužiše se svojim borcima za slobodu i žrtvama za nju. Odužiše se spomenicima, a nadati je se da će skoro doći vrijeme da se odužimo i knjigama. Jasno je da u ovoj rubrici ne ću pisati zbog toga, pisat ću povodom toga zbog imena na spomenicima. Hrvati su pod utjecajem srpske vlasti i srpskog jezika zaboravili hrvatsku jezičnu formulu pa imena i prezimena pišu kojekako, često nehrvatski. Već sam više puta pisao da u normalnim tekstovima ime dolazi prije prezimena, ali vidim da nije dosta kad se još uvijek upotrebljava srpska varijanta. Često na spomenicima vidimo napisano prezime prije imena, katkada i na grobljanskim spomenicima. Ako abecedni i slični popisi traže da prezime dođe prije imena, tada hrvatski pravopis traži da poslije prezimena dođe zarez.

U knjizi Hrvatski žrtvoslov i u prijedlogu za natpis na spomeniku žrtvama Domovinskog rata bilo je ovako:

Josip (Ivan) Bušić

Zvonimir (Ante) Bukić

Zvonko (Vladimir) Blekić.

Ime u zagradi ne znači da je borac imao dva imena, nego da mu je to ime oca, a to je srpska imenska formula. Očito je da su taj prijedlog pisali muškarci, a oni su u JNA (vojsci) naučili srpsku formulu. Srbi su nekad pisali Petar J.

Petrović, gdje je ono J. bilo početno slovo očeva imena Jovan, a čitalo se , nekad i pisalo: Petar Jovana Petrović. Kako je to pomalo bilo neprilično jer je isto početno slovo moglo značiti različita imena, a formula Petar Jovana Petrović nije baš skladna, prešli su na formulu Petar (Jovan) Petrović ili Petar (Jovana) Petrović, što nije nimalo skladnije, ali navika je navika. Hrvati služeći za dviju Jugoslavija zapravo srpsku vojsku, stalno su se sretali s tom formulom, nju naučili, a hrvatsku zaboravili. Ime je oca važno navoditi jer često različiti ljudi imaju isto ime i prezime, pogotovo iz istog mesta pa iz bliske ili daljnje rodbine. Zato se rano javila potreba da se za pobližu oznaku doda i ime oca. I Hrvati su to radili, ali je hrvatska imenska formula bila Petar Zadro, Ivanov.

Spomenik je trajno obilježje i jezik na njemu treba da je uzoran. Ne bi bilo lijepo da su imena boraca protiv srpskih zavojevača (da ne uporabim teži izraz) pisana srpskom jezičnom formulom i zato bi trebalo pisati:

Josip Bušić, Ivanov, 1971. – 1993.

Zvonimir Bukić, Antin, 1955. – 1992.

Zvonko Blekić, Vladimirov, 1954. – 1992.

Jure Šimić, Tomislavljev, 1954. – 1992.

I tako sva ostala imena.

Posebnu pozornost treba obratiti na ime oca i njegovu izvedbu pridjeva. Većinom je pridjeve od imena lako praviti. Manjih problema zadaju jedino pridjevi od imena koja završavaju na –v

jer ona dobivaju sufiks -ljev, a kako su takva imena rjeđa, to se javlja kolebanje pa od Radoslav, Tomislav imamo Radoslavljev i Radoslavov, Tomislavljev i Tomislavov. Normativna je preporuka Radoslavljev, Tomislavljev da se ne bi ponovilo dva puta -vovo kao u primjerima Radoslavovo djelo, Tomislavovo dijete. Pogotovo to vrijedi za imena koja završavaju na -ov, kao Jakov jer je normalnije Jakovljev nego Jakovov.

Još na jedno valja upozoriti. Razmišljam sam treba li ispred imenskoga pridjeva staviti zarez ili ne. Savjetovao sam se i s nekoliko stručnih osoba po pitanju jezika i došli smo do zaključka da treba jer je to nabrjanje, a drugo da se jasno odijeli prezime od pridjeva, pogotovo što ima prezimena koja u drugom dijelu imaju lik koji je podrijetlom pridjev ili liči na njega: Viktor Car Emin, Janko Polić Kamov i dr.

Pišem to da bude uzorak drugim(a) (mjes-tima) jer se danas često dižu spomenici pa je dobro misliti i ne jezičnu stranu jer jednom uklesano ostaje trajni spomenik i naše jezične kulture.

Križ, krst

Nije dobro (a ljudi svakako i zbujuje) kad se svaki krst upućuje na križ, kao da jedna od ovih riječi nije hrvatska. Većina ljudi danas upravo to i misli, smatrajući križ hrvatskom riječju, a krst (samo) srpskom. Istina je ipak malo drukčija nego što je zainteresirani mogu naći u današnjim rječnicima hrvatskoga jezika. Križ ima više značenja: 1. simbol i predmet kršćanske religije u obliku dužega okomitoga i kraćega vodoravnoga kraka koji se sijeku pod pravim kutom, 2. molitveni znak kršćana desnom rukom u opisanom obliku križa, 3. vrsta odlikovanja (Željezni križ), 4. životno iskušenje, muka, briga, patnja (svatko nosi svoj križ) itd. Riječ križ poznata je i u drugim slavenskim jezicima, npr. stsl. križ, češ. križ. No, u stsl. jeziku oblik križ ne susrećemo u najstarijim spomenicima, nego mjesto njega nalazimo kr'st. Zato je danas u pravoslavlju (u kojem se jedan oblik stsl. jezika zadržao duže)

običnije reći krst, a u katoličanstvu križ. U 7. ili 8. stoljeću križ je preuzet iz nekog romanskog predloška, koji se razvio iz lat. crux. Lat. crux značio je kolac, stup, križ, savijeno brvno, greda. Taj najrašireniji simbol kršćanstva zapravo je prvotno bio sprava za mučenje na kojoj je Krist nakon mučenja i umro te tako postao Spasiteljem čovječanstva, a time je i križ od znaka poniženja i sramote postao znakom i simbolom slave. U tom značenju dobro je u hrvatskom jeziku rabiti imenicu križ (tal. croce, fr. croix, šp. cruz).

A sada riječ dvije o krstu. Vidjeli smo da je on čak stariji oblik od križa. Krst je Krist (od grč. Christos, preko lat. Christus, stsl. Kr̄st) i prvi sakrament (krštenje) i kršćanstvo (borba Krsta i polumjeseca – borba kršćana i muslimana). Od njega je postao i kršćanin (krstjanin), jer se krstio, dakle sakramentom krštenja primio je Krista. Nakon samog obreda krštenja dijete je dobilo krsno ime (ime na krstu), ima svoga krsnoga kuma ili kumu, pa krstite mogu početi. U tom smislu, dakle, ne smijemo zazirati od imenice krst. Da znamo bolje djela vlastite, hrvatske književnosti, sjetili bismo se remek-djela Ivana Mažuranića Smrt Smail-age Čengića, u kojem se krst (u značenju kršćanina/kršćana) javlja na više mjesta. Evo nekih: Ajte, krsti, dijeliti dare., / Štono sam vi Turčin pri-pravio (Agovanje); Ajte, rajo, na noge se, / Na noge se, krsti, pseta! (Harač); Čekaj, krstu, dok-le s neba / Noć večeras padne tiha, / Pečenja ču mješte hljeba! (Harač); A pak grabi sad krste, sad Turke (Harač). I na koncu još jedan literarni spoj: na Matoševu Cvijetu sa raskršća (sa je u izvornom naslovu novele) ima mjesta i za jedan križ.

HRVATSKA GRUDA

GRUDE Osmu godinu zaredom održana tradicionalna „Večer folklora Ružići 2011.“

Splet pjesme i starih plesova na jednom mjestu

Piše: Toni ILIČIĆ

Preko tisuću obožavatelja uživalo je u plesovima i pjesmama izvođača iz mnogih kulturno-umjetničkih društava, kako iz Bosne i Hercegovine tako i iz Republike Hrvatske

GRUDE – Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo Sv. Ivan Krstitelj iz Ružića i je ovu godinu, osmu godinu zaredom, uspješno organiziralo večer folklora pod nazivom Večer folklora Ružići 2011.

Uz mnoštvo pjesme, starih plesova i običaja, upriličen je bogat folklorno-zabavni program. Uz standardna domaća hercegovačka folklorna društva te tradicionalne pjesme i plesove; splet kola, trusu, taraban, gangu te lindu, koji uvijek nađe na burno oduševljenje publike, hercegovačku ljetnu večer dodatno su ugrijali gosti iz Bosne i Dalmacije, predstavljajući tradicionalne pjesme i plesove svoga kraja.

Sadržajan program

I ovogodišnju smotru pratilo je preko tisuću posjetitelja, obožavatelja starih narodnih plesova i običaja. Zabavljalo ih je preko 350 izvođača razvrstanih u 9 kulturno-umjetničkih društava, kako iz Bosne i Hercegovine tako i iz Republike Hrvatske.

Osim domaćina HKUD Sv. Ivan Krstitelj, sudjelovali su KUD Sitan Tanac iz Šujice, KUD Uzdol iz Rame, potom HKUD Donji Mamići, KUD Sloga iz Gorice, KUD Bobovac iz Kaknja, HKUD Sv. Ante iz

Mostara, HKUD Kočerin, te novoosnovano HKUD Tihaljina iz Tihaljine, kojem je ovo bio i prvi javni nastup. Iz Trilja, Republika Hrvatska, doputovalo je HKUD Tijara kojima je pripala čast da izvedu zadnju točku programa Ero s onoga svijeta.

Pripreme za jedan ovako sadržajan događaj traju mjesecima, mogli bismo reći cijelu godinu, a sve se dogodi u jednom danu (večeri).

„Svim članovima našeg društva, i meni kao voditelju, drago je i sretni smo da je i ove godine uspješno pripremljena i održana smotra folklora i druženja uz narodne plesove i običaje. Vjerujem da su podjednako uživali i sudionici programa i publika koja je cijelom programu davala pečat osebujnosti“, rekao nam je Ivan Iličić voditelj HKUD Sv. Ivan Krstitelj Ružići.

O društvu HKUD Sv. Ivan Krstitelj djeluje od 2003. godine, a osnovano je s ciljem očuvanja narodnih običaja hercegovačkog kraja. Prije tri godine izdali smo i nosač zvuka pod nazivom „U Ružićim rodila me mati“, posvećen ružičkoj župi. Govoreći o budućim planovima i projektima, Iličić ističe da su organizatori mnogih manifestacija i događanja, između inih i „Ružičkog sila“ u Zagrebu, a nositelji su i programa „Dani Slunja“, koji se održava u prvim danima kolovoza. Danas društvo broji 70 aktivnih članova što se s punim pravom ističe kao jedna od najvećih vrijednosti.

Povodom blagdana Sv. Kate, nebeske zaštitnice grudske župe, u Grudama održana Međunarodna smotra folklora

Grudska Kamena ljepotica zablistala po četvrti put

Piše: Željko ANDRIJANIĆ

GRUDE – Povodom četvrte godine postojanja Društva i blagdana Sv. Kate, nebeske zaštitnice župe Grude, u Gradskoj športskoj dvorani u Grudama je održana četvrta Međunarodna smotra folklora „Kamena ljepotica – Grude 2011.“

Nastupilo je osam folklornih skupina: **HKUD Sveti Kata Grude, Folklorna skupina Poloneza Orebić, KUD Kralj Tomislav Tolisa, KUD Zvir Jelenje, KUD Sveti Ivo Podmilače – Jajce, KUD Ante Zaninović Kaštel Kambelevac, Folklorni ansambl Lisinjski Vinkovci i KUD Humski glas Neum.**

Čuvanje nasljeđa

- Cilj nam je očuvati kulturno nasljeđe i oteti zaboravu znane i neznane prethodnike bez kojih danas ne bismo imali tako bogatu tradicijsku kulturu. Zahvalio bih se svima koji su na bilo koji način doprinijeli tome da „Kamena ljepotica“ i po 4. put zablista u svom punom sjaju, rekao nam je Svetomir Marić Kepalo, predsjednik HKUD-a Sveti Kata.

Smotra folklora „Kamena ljepotica – Grude 2011.“ počela je intoniranjem **Lijepe naše** a otvorio ju je načelnik općine Grude pro-

HRVATSKA GRUDA

fesor Viktor Marić. Raznovrsnost programa

U programu, koji je vodila naša Gruđanka Zorica Zorić, uistinu se moglo vidjeti mnoštvo raznovrsnih plesova i kulturnih običaja, koje su na bogato ukrašenoj pozornici prezentirali članovi brojnih kulturno-umjetničkih društava.

Smotru je pozorno pratilo i dvočlano

prosudbeno povjerenstvo u sastavu, Danijel Šota, voditelj državne smotre folklora **Vinkovačke jeseni**, te Antun Božić, glazbeni voditelj folklornog ansambla **Lisinski**. Povjerenstvo je istaknulo zadovoljstvo načinom rada u brojnim društvima, pohvalivši i Gruđane, kao izvrsne domaćine, čije je društvo u ovih nekoliko godina postojanja napravilo uistinu mnogo za tradicionalne plesove i glazbu.

Druženje se nastavilo, po tradiciji, u restoranu **Hotela Otok** u Grudama, a sve što se moglo čuti bile su riječi hvale na račun domaćina i HKUD **Sveta Kata** iz Gruda.

U palači Matice hrvatske na Strossmayerovom trgu okupilo se oko 300 ljudi koji su došli čuti i vidjeti čuvare narodne baštine na djelu

„Grudsko pivanje“ preplavilo Zagreb

Piše: Željko ANDRIJANIĆ

U palači Matice hrvatske u Zagrebu okupilo se oko 300 ljudi koji su došli čuti i vidjeti čuvare narodne baštine. Manifestacijom je u razgovoru i pjesmi ispričana povijest gange koja se prenosi s generacije na generaciju, ili, što bismo rekli, s koljena na koljeno. Govorili su potpredsjednik Matice hrvatske podružnice Grude Petar Majić, a u ime gradonačelnika Zagreba Milana Bandića pročelnica Ureda za kulturu, profesorica Katarina Milković, koja je iskrenim riječima osvojila sve nazočne.

- Osjećam se Grudankom. Moja mama je iz Ružića i vjerujte mi da imam najveću tremu do sada jer prvi put gov orim pred svojim Gruđanima, kazala je prof. Milković.

Povijest gange

O gangi, njezinoj povijesti i njezinu opstanku kroz različita vremena, govorio je dr. sc. Damir Zorić, gospodarski tajnik Matice hrvatske. Zorić je posebno istaknuo Tomislava Matkovića, koji je najviše učinio da bi ganga bila zaštićena kulturna baština. Nakon njega uslijeo

dio je govor mr. sc. Joška Ćalete, čije je poznavanje glazbe među najboljima u regiji. Govorio je o svojim istraživanjima gange, putničkog pjevanja i džotavice. Osobito nadahnut govor imao je prof. Jozo Marić, koji je spomenuo priču o majci i sinu koji su 60-ih godina dvadesetog stoljeća jedno drugom slali pisma dok je sin bio u tuđini. Priča je govorila o prolaznosti vremena, čiji se sadržaj brzo mijenja. Sin iz ove priče vjerovao je kako će njegov rodni kraj ostati onakvim kakvog ga je upamtio, no majka mu je jednim tužnim pismom opisala promjenu koja se u tako malom razdoblju dogodila. Zaiskrila je suza u oku Zvonka Bušića Taika i njegove Julienn. Pogled na iskrene suze tih velikih ljudi pobudio je emocije u mnogima.

Čuvano bogatstvo

Posljednji govornik bio je legendarni Tomislav Matković, naš Tomo. Popularni Tomo, koji u Hercegovini uživa status zvijezde i

HRVATSKA GRUDA

čiji osebujan glas i prirodna genijalnost godina-ma zabavljaju slušatelje Radio Gruda, ujedno je i urednik knjige **Grudsko pivanje**. Kratko i jasno nazočnima je objasnio bit gange, putničkog pjevanja i džotavice čije blago godinama skuplja i koristi uistinu u dobre svrhe. Ipak, najviše vrijedni istaknuti gangašice i gangaše jer su upravo oni ti koji su ovo bogatstvo vjerno i ljubomorno čuvali u srcima, zapisivali u mislima i nosili zapreteno u duši, da bi sve to prije nekoliko mjeseci predočili u knjizi **Grudsko pivanje**. Nastupio je i mladi grudski diplar Jure Miloš, polufinalist Supertalenta, svestrani umjetnik na različitim glazbenim instrumentima. U trenutku kada su gangaši ispred palače Matice hrvatske zapjevali **U Zagrebu hrvatskome gradu, tri ulice Grudani imadu**, izgledalo je kao da je cijeli grad stao na trenutak da čuje nešto drugčije, nešto posebniye. Nešto naše!

*U Zagrebu hrvatskome gradu,
tri ulice Grudani imadu*

Mnogi su se prisjetili trojca čije su ulice u glavnom gradu Hrvatske posebno lijepo, a to su *Antun Branko Šimić, general Blago Zadro i Paškal Buconjić*. I danas Grudani u Zagrebu imaju velike ljude. Zadovoljni su svi sudionici projekta «*Grudsko pivanje*». Zagreb se još jednom pokazao kao krasan domaćin s ljudima velikog srca koji su pustili da im u dušu uđu stihovi u kojima je sazdan velik dio ljudskog života. O tom životu svjedoči upravo ganga – haiku s kamena!

Sretan Božić i nova 2012 godina

Učenici Srednje škole Antuna Branka Šimića uređuju školu i okoliš

Ambijent vrijedan truda

Zidovi oslikani umjetničkim slikama, oslikane učionice, u hodniku etno-muzej, figurice s plafona... Čudesno!

Piše: Pero ZELENIKA

Samo po veselom žagoru učenika vidi se da je riječ o školi, a po uzrastu učenika vidljivo je da je riječ o srednjoj školi i srednjoškolcima. No, gledajući duge hodnike, prije bi se reklo da se radi o nekom galerijskom ili pak muzejskom prostoru. Zidovi su oslikani umjetničkim slikama, a na desetke likovnih radova popunjava slobodne prostore između oslikanih zidova.

Od slike do izložaka

Tu su i razni izlošci, koji u kutovima hodnika

predstavljaju pravi etno muzej. Na stropu se opet lagano ljujaju razne figurice, koje školski ambijent čine dodatno ugodnim.

- Premda su svi profesori i učenici zaslužni što smo ovaj prostor učinili ugodnim za boravak, posebice bih istaknuo angažiranje naše profesorice likovne umjetnosti Andrijane Mlinarević-Cvetković. Svojim darom, stručnošću i neumornim zalaganjem te svesrdnim angažiranjem naših učenika učinila je «čudo» od hodnika, ali i učionica, a ovih dana i od školskog dvorišta, okoliša škole, kaže nam Mladen Leko, ravnatelj Srednje škole Antuna Branka Šimića u Grudama. Provirili smo krišom u nekoliko učionica i zatekli nesvakidašnji prizor; posebno bojani zidovi, oslikani, obojani, ukrašeni... Iznenadjeni smo namještajem. On nije bojan, on je neoštećen ili nov te se ni po čemu ne bi moglo reći da škola radi skoro pet desetljeća. Obojana je i ograda oko škole što djeluje impresivno.

Zajednički rad

- To nije samo moje djelo, zapravo to su uradili učenici koji su likovnu umjetnost uzeli kao izborni predmet te članovi likovne sekcije koji rade pri našoj školi. Osim toga što smo naš životni prostor učinili udobnim, učenici razvijaju osjećaj za lijepo, ali i praktično primjen-

HRVATSKA GRUDA

juju stečeno znanje iz likovne umjetnosti, tvrdi «glavni» krivac što je boravak u školi postao ugodniji i učenicima i profesorima, ali i svima onima koji u bilo kojoj prigodi prijeđu prag ove ustanove. Zar je moguće da niti jedan učenik nije došao u iskušenje oštetiti sliku, zašarati hodnik, razbiti figuru ili napraviti bilo kakvo drugo oštećenje, zbog kojih većina škola uvodi videonadzor, kažnjava učenike, poziva roditelje na izmirenje dugovanja zbog oštećenja i slično? Tvrde, posljednjih godina nije zabilježeno bilo kakvo oštećenje. Učenici su svjesni i savjesni, vjerojatno i zbog činjenice što su obilato sudjelovali u uređenju školskog prostora.

RAVNATELJ

Naši gospodarstvenici imaju puno razumijevanja i svesrdno pomažu našu školu

Osim angažmana učenika i profesora, za uređenje škole su izdvojena i golema sredstva.

- Zahvalan sam našim gospodarstvenicima koji su našli razumijevanja i omogućili

uređenje škole. Tako primjerice Bilo trade, Pino staklo, Feal, Probeton, Violeta, Putovi, Grafotisak, Šmajser comerc, Ax Soling, Toming, Euro benz i mnogi drugi rado se odazovu na molbe nas iz uprave i naših učenika. Tako smo u više navrata dobili značajnije količine materijala koji vrijedne ruke naših učenika pod dirigentskom palicom profesorice Mlinarević pretvore u mala remek-djela. Tako je prošle godine skupina privrednika opremila namještajem jednu učionicu za trideset učenika. Modernu nadstrešnicu nad ulaznim vratima poklonio nam je FEAL. Ovom prigodom iskrena zahvalnost gospodinu Jozu Bogdanu, vlasniku Feala, u ime 580 učenika i 65 djelatnika naše škole. Gradonačelnik Zagreba Milan Bandić darovaо je bistu Antuna Branka Šimića koja je uz prigodnu svečanost postavljena na ulazu u školsko predvorje. Hvala svim navedenim i svima koje nismo naveli a svojom su materijalnom i inom potporom pomogli da naša škola izgleda ovako impresivno, naglasio je ravnatelj Leko. Prema njegovim riječima škola je osmisnila i prigodne zahvalnice kojima zahvale svojim podupirateljima.

10. OBLJETNICA POSTOJANJA I DJELOVANJA DVD-a GORICA

POSJET NJEMAČKIH VATROGASACA DVD-u GORICA

I ove je godine od 20. do 24. lipnja petnaest njemačkih vatrogasaca iz DVD SCHWABENHEIM posjetilo DVD Gorica. DVD Gorica uspješno djeluje već deset godina. S tim u vezi je ove godine, po drugi put, prijateljstvo ova dva dragovoljna vatrogasna društva istinski potvrđeno darom njemačkih vatrogasaca goričkim kolegama. Naime, već godinu dana vatrogasci njemačkog grada Schwabenheima bili su u akciji nabavljanja vatrogasnog vozila marke Mercedes koje ima cisternu i bogato je opremljeno potrebnim vatrogasnim oruđem. Ostvarilo se to prigodom 10. obljetnice postojanja i rada DVD-a Gorica. Posjetom njemačkih vatrogasaca stigla je i vrijedna pošiljka, vatrogasno vozilo i oprema.

Goričani su kao i do sada bili veoma gostoljubivi, a središnje obilježavanje 10. obljetnice

DVD-a Gorica zabilježeno se u Galića bristu uz prigodnu vatrogasnou vježbu, u srijedu 22. lipnja 2011. godine kad su na obljetnici uz Goričane bili mnogi gosti i drugi zasluzni za unaprjeđenje vatrogastva te su im u ovom prigodom bile uručene i zahvalnice.

Najveće zasluge za dosadašnji uspjeh DVD-a Gorica i ostvareno prijateljstvo s njemačkim vatrogascima, uz pojedine istaknute vatrogasce, ima predsjednik Darko Paradžik Brajo koji uporno i samozatajno već godinama uspješno vodi ovo vatrogasno društvo. Njemačke kolege predvodi njihov vatrogasni zapovjednik Thomas Müller. Prigodom 10. obljetnice svog rada gorički vatrogasci su zahvalili svima na pomoći i dosadašnjoj suradnji, posebice prijateljima iz Njemačke i izrazili dakako želju za sretnom budućnošću.

Ovdje donosimo čestitarski govor predsjednika DVD-a Gorica Darke Paradžika Braje na hrvatskom i njemačkom jeziku:

Gовор предсједника DVD-а Горица о 10. obljetnici

Poštovana gospodo!

Poštovani prijatelji iz prijateljskog nam njemačkog grada Schwabenheima, dragi užvanici i gosti koji ste došli na ovu 10. obljetnicu našega DVD-a Gorica, sve Vas najsrdičnije pozdravljam.

Kao što vidite, naša dva DVD-a, Gorica i Schwabenheim, polučila su odlične prijateljske odnose. To se ove godine manifestiralo tako da su nam prijatelji iz Njemačke dovezli vatrogasno vozilo s cisternom i svom potrebnom opremom, na čemu smo im od srca zahvalni. Ovo vozilo koje nam žele darovati znak je neizmjerne ljubavi prema nama i našem hrvatskom narodu. Vozilo je kupljeno prikupljanjem novčanih sredstava naših prijatelja iz Schwabenheima i naših radnika u inozemstvu. Prošle godine smo također dobili na dar zavidnu količinu opreme za vatrogastvo, a ove godine, evo, i ovo vozilo. Iskreno i od srca kažem HVALA.

Time je na nama kao DVD-u još veća zadaća i odgovornost pomagati na svim humanitarnim razinama kad su u pitanju ljudi i ljudski životi. Želimo pomagati i svim okolnim vatrogasnim društvima, našim susjedima, koliko je u našoj mogućnosti, budući da vatra nije imala niti će imati granica.

Na kraju želim zahvaliti svima koji su našem društvu pomagali na bilo koji način, a posebice Općini Grude na čelu s gosp. Viktorom Marićem, Načelnikom; Županiji zapadnohercegovačkoj; Civilnoj zaštiti Županije zapadnohercegovačke i gosp. Tomislavu Čužiću, ravnatelju; Mjesnoj zajednici Gorica, Hrvatskom lovačkom društvu Malič Grude i svima ostalima. Neka se ne uvrijeđi netko ako ga zaista nenamjerno nisam spomenuo. Svima čemo na ovoj proslavi podijeliti zahvalnice kao znak zahvalnosti i priznanja za doprinos našem DVD-u Gorica. Na kraju

hvala i župnom uredu Gorica i župniku fra Željku Grubišiću i našem kapelanu fra Vinku Mikuliću Bajeviću kojega molim da molitvom blagoslovi ovo vozilo i na sve nas vatrogasce zavove Božji blagoslov.

Želim Vam dobru zabavu. Živjeli!

PREDSJEDNIK

Darko Paradžik-Brajo

Ansprache des Obmannes vor der Freiwilligen Feuerwehr Gorica anlässlich ihrer Gründung

Werte Freunde aus Schwabenheim, sehr geehrte Damen und Herren geschätzte Gäste, verehrte Freunde unserer Freiwilligen Feuerwehr!

Ich darf euch alle hier im Namen unserer Freiwilligen Feuerwehr, Ortsverband Gorica, begrüßen, die heute zehn Jahre ihrer Gründung feiert! Unsere Feuerwehr ist mit der von Schwabenheim aus Deutschland sehr verbunden. Im Laufe der Zeit, wo wir miteinander Kontakte aufnehmen und uns dadurch besser kennen lernen und austauschen konnten, haben uns unsere lieben Freunde aus Schwabenheim ein Löschfahrzeug zur Verfügung gestellt bzw. grosszügig gespendet, wofür wir der Feuerwehr Schwabenheim unseren herzlichen Dank aussprechen dürfen. Dieses Feuerwehrfahrzeug betrachten wir als Zeichen tiefer Freundschaft und Liebe diesem Ort und unserem kroatischen Volk gegenüber! Es gilt auch zu erwähnen, dass der Ankauf des Fahrzeuges auch kräftig von den kroatischen Arbeitern aus Gorica unterstützt wurde. Es ist bereits ein Jahr her, als wir die für die Feuerwehreinsätze benötigte Ausrüstung von unseren Deutschen Freunden aus Schwabenheim bekamen, und nun sind wir sehr froh und zugleich stolz, dass unsere Freiwillige Feuerwehr Gorica über dieses Löschfahrzeug verfügt!

Dort, wo Not ist, werden wir einsatzbereit sein und mit diesem Löschfahrzeug zur Hilfe herbei eilen und versuchen den Menschen in der Lebensbedrohung beizustehen und die Not

abzuwenden. Zum Schluss sagen ich allen ein herzliches Danke, die unsere Freiwillige Feuerwhr unterstützen haben, insbesondere möchte ich meinen Dank an unseren Herrn Bürgermeister Viktor Maric ausprechen: Ferner sage ich Danke dem Komität West Herzegovina, Herrn Tomislav Cuzic vom Zivildienst, der Gemeinde Gorica, dem Jägerverein „Malič“ Grude, und allen anderen, denen unsere Freiwillige Feuerwehr am Herzen liegt. Es werden im Rahmen dieser Feier die Urkunde unserer Freiwilligen Feuerwehr als Zeichen unserer Dankbarkeit für die Unterstützung zuerkannt. Ich darf nun Herrn Pfarrer Željko Grubišić um die Segnung des Fahrzeugs bitten!

Wünsche allen eine schöne Unterhaltung!

Boraveći u Gorici vatrogasci iz njemačkog grada Schwabenheima su prema rasporedu obilazili i našu Hercegovinu. Evo kratkog ljetopisanja:

20. lipnja 2011. (ponedjeljak) – Upriličen je doček prijatelja i vozila kod Vatrogasnog doma u Gorici.

-21. VI. 2011. (utorak) – Svako se jutro doručkovalo kod Mirjane Bušić Ićine, kojoj od srca zahvaljuje DVD Gorica. Poslije doručka bila je obuka za cisternu (od 8-9 sati). Sedam goričkih vatrogasaca bilo je na obuci (a dru-

gi promatrahu. To su oni koji su se već bili uvježbali na fapu-cisterni (imena su poznata), 4 vozača c-kategorije i 3 pomoćnika. Jedan dio gostiju je trimaa vozilima naših vatrogasaca otišao na izlet u Mostar. Popodne, oko 17 sati položili smo cvijeće, zapalili svijeće i pomolili se na grobovima pokojnih vatrogasaca Ike Bušića Pešina i Darke Sose. Od 18 sati bijaše druženje uz večeru kod lovačke kuće na Zavali.

22. VI. 2011. (srijeda) - Nakon doručka kod Mirjane u jutarnjim satima, od 11 sati je predviđeno cjelodnevno druženje u Galića bristu (ručak je bio oko 14 sati). Bilo je mnogo zabave (nogomet, bočanje, potezanje konopa, kamena s ramena, šijavica, karte itd. Pridružili su se i mnogi gosti iz političkog i javnog života. Bila je i svečana pokazna vježba na novom vozilu kojeg je fra Vinko Mikulić Bajević blagoslovio. Dodijeljene su i zahvalnice uglednim vatrogascima i prijateljima: Županija zapadnohercegovačka (ili Županija ZH)

Općina Grude

Uprava Civilne zaštite Županije ZH

HLD „Malič“ Grude

Mjesna zajednica Gorica

„Violeta“ Grude

„Prodex“ Grude

Jerko Boban - Piba

Zvonko Galić – Vicić

Restoran „Roko“ Gorica (Ivica Bošnjak – Murta)

HRVATSKA GRUDA

Šumsko gospodarstvo Županije ZH

Denis Kapural

Tihomir Sosa

Dražen Bošnjak - Dađo

Ivica Galić, Čokulov

Ferdo Paradžik

Ante Markić

Ante Bušić - Jole

Dražen Bušić - Ako

Mario Sosa

Jozo Bušić

Vinko Jasak - Čoso

Mario Bušić, Niksića

Stipe Vokić - Crni

Ivica Galić, Jozicin

Damir Vulić

Ivica Galić - Dživo

Župni ured Gorica

Mirjana Bušić

Freiwillige Feuerwehr Schwabenheim

23. VI. 2011. (četvrtak-Tijelovo) - Ujutro doručak kod Mirjane kao i obično. Ručak je bio u Jure Tomasa u Tihaljini na Rici, a častila je Civilna zaštita Županije ZH i njezin ravnatelj Tomislav Ćužić. Svratilo se i razgledalo jezero Krenicu. Svi su bili oduševljeni.

Na kraju ovoga dana, oko 20 sati bila je

svečana večera kod Braje u organizaciji prijatelja vatrogasaca iz Njemačke (njihove delicije, jelo i piće). Prema njihovim običajima, želja im je bila da tu večer dođu i žene, međutim naš hercegovački mentalitet je prevladao. Tu i tamo bijaše pokoja žena, ali muško društvo nadvlada.

24. VI. 2011. (petak-Ivandan) - Nakon doručka kod Mirjane oko 8 sati naši su dragi gosti trima vozilima naših vatrogasaca otputovali do zračne luke u Zadru i vratili se sretno u Njemačku. Toga jutra gorički vatrogasci su ispratili svoje kolege i prijatelje ispred Vatrogasnog doma u Gorici. Najsrdačnije im hvala!

Na usluzi su bili mnogi ili svi vatrogasci, i Goričani, i drugi. Svima hvala! Posebno zahvaljujemo obitelji Bušić Pijukanović (Ići i Kuvaru, Mirjani i njihovim obiteljima), koji su sve ovo vrijeme bili prvi pri ruci. Obiteljima koje su darovale svoju kuću za prenoćište našim prijateljima iz Njemačke iskreno i od srca zahvaljujemo. Vjerujemo da će im dragi Bog svima stostruko platiti za sve učinjeno; poručili su iz DVD-a Gorica.

Hvala ponajvećma Darki Paradžiku Braji!

M. Bušić

Izumi koji su promijenili svijet

Pismo

Priredio: Mladen LEKO, prof.

Pismo je jedno od najvećih dostignuća ljudskoga duha. Njegovo je savršenstvo u jednostavnosti jer su za uporabu pisma potrebne samo tri stvari: smisljen pismovni sustav, pismenost korisnika (poznavanje jezika i pismenoga sustava) te izrijek napisan na nekoj podlozi (tehničko ostvarenje pisma).

Pismo je jedno od ostvarenja jezika, pri čemu je crtežom predočen jezik. Slogom se takvih pojednostavljenih crteža ili nacrtanih znakova zapisuju podatci i cijele ljudske misli, tako prenose među ljudima te čuvaju za budućnost. Za to se upotrebljavaju stanoviti grafički znakovi koji su vidljivo zamjetljivi znakovi za prijenos informacije, neovisno o jeziku. Mogu nastati crtanjem, tiskanjem ili na drugi način. Pismenost uključuje istodobno dva

umijeća: pisanje i čitanje.

U hrvatskom jeziku riječ **pismo** (od staroga glagola pisati u značenju crtati, šarati, od tuda pisanica) ima više značenja: skup dogovorenih znakova ili grafema, napisana cjelovita misao, posebni tekstovi ili knjige (npr. **Sveto pismo**), a tipografsko pismo naziv je za grafičku izvedbu pisma.

Postanak pisma

Pismo je nastalo iz potrebe da se izgovorena riječ, osim u pamćenju, na neki način trajno ostvari i prenese onima koji ju nisu čuli ili da se sačuva za buduću uporabu. Brojna su pisma nastajala u početcima civilizacije, a iz tih su se početnih pisama razvila današnja pisma.

Prva su zapisivanja riječi, pa i cijelih misli bili pojedini pojednostavljeni podsjećajući predmeti ili crteži. Skup takvih znakova činio je slikovno pismo, kakvo je bilo pismo drevnih Egipćana, tzv. hijeroglifi. Od početnih oko tri tisuće hijeroglifnih znakova broj se znakova

tijekom vremena smanjivaо, tako da su znakovi predočavali prvo neke slogove suglasnika, a konačno samo pojedine glasove. To je dovelo do glasovnoga ili fonetskoga pisma od samo 24 znaka.

Mi i danas rabimo mnoga slikovna pisma s određenim, nedvojbenim značenjima pojedinih znakova, većinom neovisnima o različitosti jezika. To su mnogi ideogrami: razni znakovi obavijesti i upozorenja (smjer, izlaz, stubište, muško, žensko i dr.), prometni znakovi, matematički znakovi, tehnički znakovi i dr.

Pismo drevnih Feničana bilo je dosljedno glasovno pismo. Činili su ga pojednostavljeni znakovi koji su izgubili vezu s predmetima ili pojmovima koje su prikazivali, predstavljali su prvi glas te riječi određenoga jezika. Pojednostavljeni je crtež glave goveda predstavljao glas (a) /sematski alef: govedo, bik/, crtež kuće predstavljao je glas (b) /bet: kuća/, crtež sjekire /gimel: sjekira/ predstavljao je prvotno glas (g), a znatno poslije u latinskom jeziku glasove (k) ili (c) itd.

Svaki grafem predočuje jedan glas, s time da su se u početku zapisivali samo suglasnici, a samoglasnici su se podrazumijevali (kako se i danas radi u nekim pismima).

Do Feničana su se uglavnom zapisivali samo važni tekstovi (vjerski, državnički, spomenički, povjesni i sl.). Feničani su zapisivali i obične stvari (na primjer zapise o trgovanju, putovanju, posjedovanju), a pismo su trgovinom raznijeli po cijelom Sredozemlju, pa se kaže kako su Feničani svijet naučili pis-

menosti.

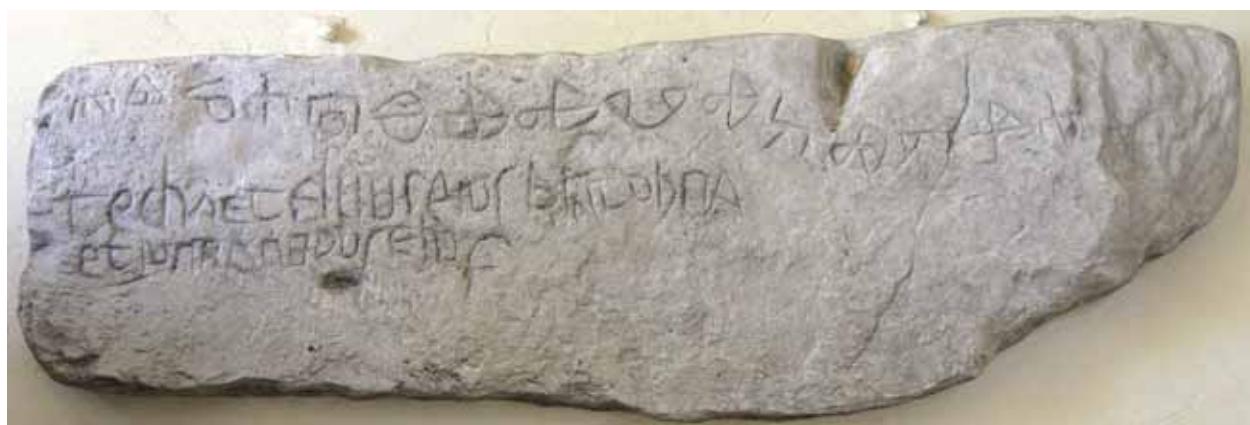
Sastavnice pisma

Osnovne su sastavnice pisma glifi, grafemi i slova, koji se često razgovorno poistovjećuju ili zamjenjuju.

Glif je u tipografiji naziv za rezove, ureze ili poteze kojima su ostvareni grafemi kao tipografski znakovi slova, brojki, interpunkcija i dr. O glifima ovise različitosti značenja mnogih znakova više nego što mislimo. Sjetimo se samo kako različita značenja imaju vrlo jednostavni znakovi sastavljeni od samo dvaju prekriženih poteza (glifa), koje općenito nazivamo križem. Prema inačicama tih glifa mnogi grafemi, plošni likovi i prostorne oblikovine imaju različita, ali u našoj kulturi jasna značenja, kao što su brojni vjerski znakovi različitih križeva, slova t, slova x, znak zbrajanja (+), znak množenja (x), prometni znakovi i dr.

Grafemi (prema grč. grafein: pisati) su nacrtani znakovi glasova ili pojmove stanovitoga sustava pisanja (slavopisa ili grafije), ostvareni različitim glifima. Grafem kojim se označava glas (fonem) ili glasove je fonogram, a ostavruje se slovima, a grafem koji označava pojam (zamisao, ideju) je ideogram, a ostvaruje se brojkama, interpunkcijama, matematičkim znakovima i dr. Tipografski su grafemi slova, brojke, interpunkcije te razni posebni znakovi.

Slova ili pismena su grafemi (fonogrami) koji u fonemskom slovopisu označavaju glasove

nekog jezika.

Slovo je u današnjem hrvatskom jeziku višezačan naziv. Znači grafem u alfabetском pismu (većinom označava po jedan glas, a samo se iznimno s dvama slovima označava jedan glas), u olovnom tisku to je bio olovni odljevak negativa grafema, a u staroslavenskom je značio riječ (sloviti je značilo govoriti). Trag je toga u riječima oslovit, blagosloviti, naslov, proslov, slovo zakona i dr. U fonemskom slovopisu, kakav je suvremenih hrvatskih, većinom se jedan glas zapisuje grafemom koji je jedno slovo /a=(a), b=(b), c=(c) itd., uz poneku iznimku, kada se jedan glas zapisuje grafemom sastavljenim od dvaju slova /lj, nj, dž/. Stoga smo u hrvatskom jeziku skloni alfabetke grafeme nazivati samo slovima.

U nekim pak jezicima poneko slovo označava nekoliko glasova (na primjer, slovo x označava dva glasa: x = /k/ + /s/ ili jedno slovo u različitim riječima označava nekoliko različitih glasova (na primjer slovo a u engleskom jeziku označava četiri samoglasnika, pa ima četiri izgovora) ili su glasovi označeni s po nekoliko slova, ili poneko slovo nema uvijek glasovnu vrijednost (ne izgovara se).

U današnjim se pismima iznimno rijetko jednim grafemom (koji nije slovo i ne pripada nekom alfabetu) prikazuje niz različitih glasova, na primjer grafem & (kaligrafska inačica spojenih slova et) označava u hrvatskom i francuskom po jedan glas, /i/, odnosno /e/ (kao izgovor za et), u latinskom dva glasa: /et/, u engleskom i njemačkom po tri glasa: /and/, odnosno /und/.

Iznimno se rijetko jednim grafemom, koji je inačica slova, označavaju pojmovi kao što je, na primjer, grafem \$ kao znak za dolar, grafem £ kao znak za britansku funtu, grafem € kao znak za euro (inačica grčkog slova epsilon ε, u kojem dvije vodoravne crte označuju vrijednosnu stabilnost).

Alfabeti i abecede

U većini su se pisama slova u njihovu popisu navodila ustaljenim redoslijedom koji

se naziva prema prvim slovima. Redoslijed slova feničkoga i njemu srodnih, pa i iz njega proizišloga grčkoga pisma, počinje slovima koji se semitski nazivaju alfa, beta... pa se naziva alfabetom, koji je danas i općenit naziv popisa slova bilo kojega pisma. Alfabet latiničnoga pisma prema nazivima se prvih slova (a, be, ce, de) naziva abecedom, a alfabeti cirilice ili glagoljice prema nazivima prvih slova (azъ, buky) nazivaju se azbukom. Razgovorno su pismo, alfabet, abeceda i azbuka gotovo istoznačnice.

U Europi se danas upotrebljavaju sljedeća pisma, odnosno alfabeti: grčki alfabeti, latinične abecede, cirilične azbuke, sasvim iznimno njemačka gotica (inačica latinice) i u Hrvatskoj povijesna glagoljica, a u posebnim područjima Braileovo pismo za slike, te većinom napušteni Morseovi znakovi i stenografska pisma.

Grčko pismo ili grčki alfabet najstariji je potomak feničkoga pisma. Upotrebljava se za pisanje klasičnoga starogrčkoga i novogrčkoga jezika te za pisanje matematičkih, prirodoznanstvenih i tehničkih pojmoveva. (Hrvatska norma HRN ISO 80 000-1).

Latinično pismo, latinična abeceda ili latinica, pismo je koje su stvorili Etrurci preinaka grčkoga pisma, negdje od 7. st. pr. Krista., a preuzeli ga drevni Rimljani. Njihovim se osvajanjima latinica proširila po većem dijelu Europe, dijelu Bliskog istoka i sjeverne Afrike, odakle su ju potisnula arapska osvajanja, te je uz latinski jezik postala i pismom Zapadne crkve.

Prvotno je imala 23 slova, koja su se nazivala najbliže njihovu izgovoru, tako da su se suglasnicima radi izgovora dodavali samoglasnici. Suglasnik J se prema grčkom naziva i jota. Danas različita slova različitih glasova I i J te U i V

bila su do 17. st. znakovi istoga glasa (i), odnosno (u) (npr. riječ populus; puk, pisala se POPVLVS).

Danas je latinica u svijetu najrasprostranjenije pismo koje upotrebljavaju gotovo svi pismeni ljudi, pa sve više i tamo gdje se upotre-

HRVATSKA GRUDA

bljavaju druga velika pisma.

Suvremenu latinicu čine dvije inačice starorimske latinice: kapitalno pismo (lat. *caput*, glava) ili majuskula, od koje su nastala verzalna slova, verzal ili velika slova (lat. *versus*; stih), kao što su A, B, C, D itd. Svaka bi od tih inačica latinice bila dovoljna za zapisivanje glasova, kao što su: a, b, c, d itd. Svaka bi od tih inačica latinice bila dovoljna za zapisivanje glasova, ali ta dvostrukost omogućava preglednost zapisa i primjenu mnogih pravopisnih pravila, kojima se obogaćuje zapisivanje (npr. imenica Hrvatska, a pridjev hrvatska).

Europski su narodi dopunjavalni latinicu slovima potrebnim za označavanje posebnih glasova svojih jezika. Tako su nastala slova s naglascima, preglasima, dijakritičkim znakovima i sl., inačice slova i dr. Takve se abecede nazivaju prema jezicima, na primjer hrvatska latinica, njemačka latinica, francuska latinica i dr.

U suvremenoj hrvatskoj latinici, tzv. *gajici*¹, osim običnih slova latinice upotrebljava se pet jednografemskih slova s dodanim tzv. dijakritičnim znakovima (Č, č, Ć, č, Đ, đ, Š, š, Ž, ž), dva dvografemska slova (LJ, lj, lj, NJ, Nj, nj) te jedno dvografemsko mješovito slovo (DŽ, dž, dž).

Hrvati su u srednjem vijeku upotrebljavali hrvatsku ili zapadnu čirilicu, tzv. poljičicu (njome je pisan Poljički statut), bosančicu ili bosanicu, koja se prilično razlikovala od ostalih

čirilica, te glagoljicu.

Glagoljsko pismo, glagoljska azbuka ili glagoljica (prema staroslav. *glagoljati*: govoriti), slavensko je glasovno pismo za koje se drži da ga je u 9. st. sastavio **Konstantin Filozof** (sv. **Ćiril Solunski**) pri prijevodu osnovnih liturgijskih tekstova na slavenski jezik. Od 12. st. se razvijala uglata ili hrvatska glagoljica.

Najstariji su pisani spomenici na hrvatskome jeziku **Valunsa ploča** iz 11. st. s natpisom latinicom na latinskom i glagoljicom na hrvatskom jeziku, te znamenita **Baščanska ploča**, nastala oko 1100. godine., s natpisom glagoljicom na hrvatskom jeziku. Na njoj je najstariji spomen hrvatskog vladara i hrvatskoga nacionalnog imena na hrvatskome jeziku (..... *Zvonimir, kralj hrvatski...*).

Prva tiskana knjiga na hrvatskome jeziku je glagoljski **Misal** iz 1483. god. U Hrvatskoj se glagoljica najduže zadržala, osobito u Istri i Hrvatskome primorju, za liturgijske tekstove, sve do početka 20. stoljeća. Osim znanstvenika koji proučavaju glagoljicu, danas je gaje poštovatelji hrvatske baštine, koji organiziraju učenje pisanja glagoljice i čitanja glagoljskih tekstova, a glagoljska su slova sve češće osnova likovnih izražaja.

¹Prema Ljudevitu Gaju, koji ju je uveo u reformi hrvatskoga pravopisa 1830-ih godina.

GRUDE Održani Dani kruha u područnoj Osnovnoj školi Ruđera Boškovića u Dragičini

Mališani prikupili novac namijenjen djeci bez roditeljske skrbi

Piše: Josip ČORLUKA

DRAGIĆINA - Ovogodišnja manifestacija Dani kruha imala je posebnu draž upravo zato što su je pripremala djeca zajedno sa svojim učiteljicama. Središnja manifestacija učenika Osnovne škole Ruđera Boškovića Grude upriličena je u područnoj školi u Dragičini gdje je tridesetak djevojčica i dječaka 1. i 2. razreda devetogodišnje osnovne škole i djeca 3. i 4. razreda osmogodišnje osnovne škole izvelo dvadeset i dvije točke programa. Recitirali su prigodne pjesme, izvodili igrokaze i prenosili poruke nazočnim kojih je bilo preko 50. Prvo je u 9 sati u mjesnoj crkvi u Dragičini za sve učenike i njihove roditelje služena sveta misa

koju je predvodio grudski župnik fra Stanko Pavlović. Priredba je počela točno u 10 sati. Djeca su svojim znanjem, talentom i učenjem pokazala da imaju svijetu budućnost, ako ostanu na pravom putu kojim ih sada vode njihovi roditelji i učiteljice Marija Čorluka, Antonija Leko i Ivana Miloš, koje su ih s puno truda i pripremile za nastup. Učiteljice uglaš ističu profesoricu Lidiju Boban i vjeroučitelja Jerku Majića, koji je sa svim razredima otpjevao prekrasne pjesme *Primi ove darove* i *Naš oče*. Prikupljen je i novac namijenjen potrebitima u Majčinu selu. Na ulazu u jednu od učionica bila je postavljena kasica u koju su svi nazočni dragovoljno ubacivali priloge za pomoći djeci

HRVATSKA GRUDA

koja su okrutnom igrom sADBINE ostala bez roditeljske skrbi, a smještena su u Majčinu selu.

- *Od početka školske godine djeca izdvajaju jedan dio svog džeparca za svoje vršnjake i to ih čini izuzetno sretnima. Ponosni su što mogu činiti ovako dobro djelo. Kao njihova učiteljica zadovoljna sam i sretna zbog dobrog djela kojim ćemo bar na trenutak vratiti radost djeci u Majčinu selu i bar na trenutak uljepšati im život, kazala nam je Marija Čorluka, jedna od učiteljica u osnovnoj školi u Dragičini.*

Mali su Dragičani ovaj kišni dan svojom izvedbom učinili podnošljivim i ljepšim. Na kraju su sve nazočne darivali suvenirima koje su sami izradili.

Da nitko školske prostore ne bi napustio gladan, pobrinule su se bake i majke naših učenika – domaćina, koje su pripremile bogatu trpezu.

TKO KOGA ODGAJA?

Kako upropastiti svoje dijete?

- Ispunite mu svaku želju, odgojit ćete ga u uvjerenju da se sav svijet okreće oko njega.
- Kada izgovori neku psovku ili prostu riječ, nasmijte mu se od srca pa će vaše dijete povjerovati da je vrlo zabavno i duhovito.
- Nemojte mu nikada govoriti o moralu; to smije, to ne smije; to valja, to ne valja učiniti; ne govorite mu o dužnostima i obvezama prema društvu i Crkvi.
- Uvijek pospremajte za njim i oslobodite ga svake obvezе.
- Svađajte se stalno pred djetetom pa se neće začuditi da se bilo što dogodi u obitelji.
- Dajte mu novac kad god zatraži i neka ga troši kako god hoće. Kad ste već vi patili, neka ne pati vaša maza.
- Ispunite mu svaku želju kad se radi o jelu i piću.
- Kad upadne u kakve neprilike, recite da ste vi krivi i tako ćete ga oslobođiti svake odgovornosti.

- Ako učinite 80% od navedenoga, budite zadovoljni!

Postigli ste cilj...

UPROPASTILI STE VLASTITO DIJETE!

Dobre vijesti.....

AKTIVNOSTI – Crveni križ

Maturanti Srednje škole Antuna Branka Šimića darovali krv

Piše: Andjela MARIĆ

GRUDE – Na Dan borbe protiv HIV-a, nakon što im je dr. Vinka Đevenica proteklih dana održala stručno predavanje o opasnosti koja dolazi od ove bolesti, grudski su maturanti u petak 2. prosinca 2011., pristupili darivanju krvi. Crveni križ Grude, uz asistiranje Zavoda za transfuzijsku medicinu Kliničke bolnice Mostar, u prostorijama srednje škole u Grudama organizirao je akciju dobrovoljnog darivanja krvi grudskih maturanata. Akciji se odazvalo njih 67, a krv su darovala 44 maturanta. Ovim djelom su po tko zna koji put pokazali svoju ljudsku zrelost i brigu za čovjeka. Darovali su nešto najvrjednije a to je krv, ne tražeći nikakvu protuuslugu. Valja spomenuti činjenicu da je ovaj vid akcije ustaljen već dulji niz godina i da maturanti dva puta godišnje svojim darivanjem na najbolji način pokazuju razinu svoje humanosti. Hvala im!

Moto klub Veterani Hercegovina darivao malog Marka Misira

Motoristi po tko zna koji put potvrdili da imaju veliko i nesebično srce

Piše: Ivan MARIĆ

U ovoj godini klub je sudjelovao u obilježavanju 11 obljetnica, koje su vezane za stradanje Hrvata /hrvatskog naroda/

GRUDE - Da motociklisti imaju veliko srce, u kojem se krije hrabrost i spremnost pomoći drugima, odavno je poznato. Neki ih, dok prolaze na svojim paklenim strojevima obučeni u kožne jakne, s tamnim naočalama i kacigama, ne gledaju s oduševljenjem, da ne upotrijebimo neki teži izraz. Ali, njihovo vozilo na dva kotača dio je njihova života i njihove životne filozofije. A njihov život na kotačima uvelike je ispunjen dobrotom i plemenitošću.

Moto klub *Veterani Hercegovina* u suradnji s Moto klubom Široki, darivao je malog **Marka Misira**, dječaka koji boluje od cerebralne paralize. Marko je rođen 2004. godine, a zbog teške bolesti na liječenje odlazi dva puta godišnje. Troškovi liječenja su veliki, godišnje iznose oko 13 tisuća eura i svaka pomoć obitelji Misir je dobrodošla. Velikodušni motoristi, po tko zna koji put pokazali su svoje veliko plemenito srce. Darovali su mu motor na četiri kotača i novac koji će bar donekle pomoći u liječenju ovog hrabrog dječaka. Skup motorista održan je u *Caffe baru Zdena* u Grudama.

- Na inicijativu naših članova u Grudama, odlučili smo se na ovaj humani potez. Sretan sam što sam sa svojim kolegama imao prigodu pomoći malom Marku. Ovo je gesta koja ispunjava srce svakog čovjeka i zato je moto klub Veterani Hercegovina, uvjek spreman pomoći. Trudimo se činiti dobra djela i zasad nam dobro ide, rekao nam je Tihomir Tijo Jurilj, predsjednik Veterana Hercegovina.

Klub broji 30 članova iz cijele zapadne Hercegovine. Veterani Hercegovina su u zajednici s moto klubovima *Veterana Croatie*. Djelujemo na razini Zapadnohercegovačke županije u svim segmentima društva koji se tiču obljetnica i humanitarnog rada. Tijekom godine sudjelovali smo u obilježavanju 11 obljetnica koje su vezane za stradanje Hrvata kroz povijest.

- Prije otprilike mjesec dana, išli smo u Haag pozdraviti hrvatske generale i dati im potporu u njihovoj borbi za slobodom i istinom. Dobili su mnoge bitke, ali im je ova sigurno najteža. Uvjereni smo da će, kao i iz mnogih bitaka dosad, i iz ove izići kao pobjednici.

- Koristim ovu prigodu zahvaliti Moto klubu TNT Polog, Moto klubu Široki i načelnicima Miri Kraljeviću i Viktoru Mariću, te predsjedniku Vlade ZHŽ-a Zdenku Čosiću, koji su nam pomogli u radu našeg kluba, kazao je Jurilj.

EKO KUTAK

Članovi Eko udruge Kadulja iz Gruda vode brigu o svom okruženju

Piše: Pero ZELENIKA

DRAGIĆINA – Duž prostrane asfaltne trake, koja povezuje Dragićinu s Grudama, skupina od tridesetak osoba neumorno radi. Raznolika je to skupina, gledano po generacijskom kodu. Glavninu čine učenici osnovne i srednje škole, a između njih raspoznajemo i nekoliko starijih osoba, ali i onih koji će za koju godinu krenuti u osnovnu školu. U rukama su im škare, kramponi, lopate i druge alatke, a Romeo Leko je dovezao i traktor; neka se nađe. Od starijih tu je i Miro Bošnjak te Mladen Leko, predsjednik Eko udruge Kadulja.

Trodnevni rad

- Odlučili smo urediti prostor oko prometnice. Trsimo, pravimo bankinu, čistimo

smeće neodgovornih, sklanjamo kamenje koje bi čim počnu prve kiše, vjerojatno završilo na cesti, kaže nam predsjednik Udruge. Mladi ekolozi ističu da su tu već treći dan. Nakon nastave, umjesto uz televizor i igrice, slobodno vrijeme provode uređujući prostor oko prometnice. Posebno su ponosni na drvorede koji se proteže na oko tristo metara duljine, a zasadili su ga prije četiri godine, kada je današnja moderna prometnica bila tek vijugavi puteljak prekriven asfaltom. Drvorede članovi Udruge često posjećuju, čiste, obrezuju, a za vrijeme velikih vrućina kojih ne manjka i zalijevaju.

- Ovdje gdje vidite ovo krasno drveće, nekad je bilo divlje odlagalište, gdje su nesavjesni građani (a nije ih mali broj, nap. aut.) odbacivali smeće. Nakon što su strojevi zatrpani smeće, posadili smo ovo drveće i danas se s pravom divimo svom djelu. Tu je i nekoliko

golemih kamenja, koje će služiti kao stolovi, a predsjednik mjesne zajednice Dragićina nam je obećao postaviti klupe za odmaranje. Bit će to pravo odmaralište, kao uz prometnice u Hrvatskoj, ponosno izjavljuje jedan od srednjoškolaca i članova udruge Kadulja.

Cesta k'o magistrala

Cesta je danas prostrana «magistrala», kako je s ponosom zovu mještani – ima i horizontalnu i vertikalnu signalizaciju, upozoravaju ekolozi. Dok skupina radove polako privodi kraju, već se glasno planiraju nove aktivnosti.

Sudeći po ovoj, na nju neće dugo čekati.

- Uloga Udruge je stvaranje svijesti i navika kod građana svih uzrasta, od najmladih do najstarijih, o čuvanju životne sredine i svekolike biljne i životinjske raznolikosti. Smeta nam kad nas prozivaju da negdje ima smeća i to bi trebala biti naša briga. Mi nismo pandan komunalnom poduzeću niti bilo kojoj tvrtki koja se bavi komunalnim problemima. Naša je uloga prije svega edukacija mladih i jačanje svijesti o brizi za zajedničke nam prirodne resurse koje svojim nemarnim odnosom često na najgrublji način narušavamo, napominje Leko.

AX SOLING d.o.o.
www.ax-soling.com

Dobar alat
daleko se čuje!

Sretan Božić i Nova Godina

Mažoretkinje obilježile 10. godišnjicu postojanja

Piše: Željko ANDRIJANIĆ

GRUDE – Prije deset godina Grudama su prvi put prodefilirale prekrasne djevojke u žutim haljinama i plavim sakoima. Naravno, to su bile grudske mažoretkinje. U jednom desetljeću cure su osvojile pregršt medalja, primile mnoštvo priznanja i nastavile raditi u kontinuitetu. Mažoretkinje danas vode naše djevojke: Marta Zadro i Ana Mikulić, pod rukovodstvom predsjednice Društva Marine Zadro.

- Osnovane smo 2001. godine i ove godine obilježavamo 'okruglih' deset godina postojanja.

Lijepa obljetnica, zar ne?! U ovih desetak godina prošle smo uspješno sve oblike krize i kriznih situacija i unatoč brojnim teškoćama, nikada u pitanje nije došao rad Društva i njegovo djelovanje. Društvo od njegovih početaka krasí optimističan duh članica, djevojčica i djevojaka, koje su svojom upornošću koju poznaje samo mladost, i s bezgraničnom ljubavlju svladale sve prepreke koje su im se našle na putu, govore nam ove dvije prekrasne mlade Grudanke.

Djevojke su u raznim natjecanjima stekle mnoga prijateljstva, upoznale druge države i kulture, te vidjele kako žive drugi. Velik je broj djevojaka koje su u ovih deset godine

13. Europsko prvenstvo mažoretkinja - Zagreb, 03.-07.08.2011.

prodefilirale kroz ovo Društvo noseći sa sobom najljepše uspomene. Vremenom se promijenio i čitav niz trenerica, a svaka od njih je ostavila dubok trag u radu Društva.

- Neke djevojke su se udale, danas imaju djecu, druge studiraju, a one najupornije su i danas s nama. Prve trenerice bile su Nataša Puhalo, koja je trenirala timove za natjecanja i naša djevojka Josipa Jukić, koje je vodila brigu o dječjem sastavu. Nakon njih, jedno vrijeme, trenerice su bile Matea Čokić, Antonija Mikulić, Anja Puhalo i Paula Pejić. Prva predsjednica kluba bila je Mila Leko, nakon nje klubom je predsjedavao profesor Mladen Leko, a kasnije Senka Zorić i Marina Zadro, koja i danas vodi ovo Društvo.

Ljubav prema plesu je ono što je zajedničko djevojkama. Društvo Grudske mažoretkinje bilježi mnoge uspjehe i svakako je među najuspješnijim u Grudama.

Zahvaljujući plasmanu na europsko prvenstvo proputovale su pola Europe. Imaju zlato iz Rumunjske i Francuske s duo pom ponom, te srebrnu medalju iz Hrvatske. Posebno u sjećanju nose državno prvenstvo iz 2008. održano u Grudama. Tada su pred svojom

publikom osvojile 5 zlatnih kolajni, 6 srebrnih i jednu brončanu.

Društvo trenutno broji 70 djevojaka raspoređenih u tri tima: dječji sastav, kadetkinje i juniorke. Što se tiče planova u 2012. godini, uz europsko i državno prvenstvo, djevojke su pozvane i na **Internacionalni festival** koji će se održati u Ohridu u Republici Makedoniji te na **Radeče open** u Republiku Sloveniju.

Na sljedećem prvenstvu očekujemo dobre rezultate i povratak starog sjaja po kojem su postale prepoznatljive. Potrudit će se da i nadalje budu ponos naših Gruda, predstavljajući se u najboljem svjetlu. Uostalom takve su svih ovih deset godina.

PORTAL *boboska.com*

Najuspješniji grudski internet medij obilježava četvrtu godinu svog postojanja

BOBOŠKA - U prosincu 2007. godine u Grudama je pokrenut internet medij. Zahvaljujući ovom događaju Gruđani su dobili većinu informacija na dohvrat ruke. Stvoren je portal boboska.com, hercegovački portal sa sjedištem u Grudama. U godinama svog djelovanja potvrđio je kvalitetu i moć informiranja. Portal krasiti odličan dizajn, brzina vijesti i visokokvalitetno praćenje svih događaja iz Gruda. To su činjenice koji ovaj portal čine boljim od većine ostalih.

- Portal je na besplatnoj domeni pokrenut 2006. godine. Glavni razlog zbog kojeg sam se odlučio na taj potez bio je našim ljudima koji žive dalje od Gruda približiti vijesti i događaje. Svakodnevno sam se trudio donijeti što više novih vijesti. Godinu dana kasnije pridružio mi se je moj prijatelj Željko Andrijanić te nas dvojica zajednički, punim plućima, krećemo u ovaj medijski projekt. Projekt je od iznimne

važnosti za općinu Grude i njene žitelje, govori nam Josip Ćorluka, jedan od pokretača portala.

Danas se portal može pohvaliti s pet novinara/kolumnista, što je impozantna brojka kada govorimo o internet portalima.

- Odlični smo na svim pozicijama. Treba enormno mnogo ulaganja, truda i odricanja kako bi se stvorio jedan respektabilan portal koji će rado posjećivati velik broj žitelja Bosne i Hercegovine. Veseli nas činjenica da velik broj posjetitelja iz stranih zemalja, iz inozemstva, u kojima žive naši Hercegovci i Gruđani redovito posjećuju naše stranice. Mnoge je u početku zbumjivalo ime, kao odakle portal Boboška? No, ime je nastalo s namjerom da napravimo jedan 'kvartovski' portal, koji se vrlo brzo izdigao na višu razinu, a danas je dobrano prerastao lokalni karakter. Portal je bogat sadržajima i brzinom svježih vijesti koje na njemu objavljujemo. Ponosni smo na odličnu suradnju s najjačim tvrtkama u zemlji. U samim Grudama smo davno postigli svoj cilj: Gruđani odavno imaju portal na kojem mogu doznati sve i iskazati svoje mišljenje o određenoj temi. Vjerujemo da ćemo u vremenu koje je pred nama, nastaviti današnji trend i odlično praćenje našeg portala. Uložit ćemo potrebne napore kako bismo ostali broj 1 u mnogim sferama društvenog života naše općine i većeg dijela Hercegovine. (až)

LJUDI I DOGAĐAJI

Dvanaest godina Bratovštine

Piše: Ivan PEJIĆ

GORICA – Davne 1856., fra Petar Bakula, tadašnji župnik u Gorici, sagradio je sa svojim mještanima, župljanima, crkvu sv. Stjepana Prvomučenika. Malo tko je kroz godine povijesti mogao vjerovati da će ta crkva ove, 2011. godine slaviti 155 godinu svog postojanja i da će u njoj udruga Bratovština sv. Stjepana Prvomučenika ovih dana obilježiti prvih dvanaest godina svog postojanja. U sklopu Dana Matice hrvatske u Grudama, ovo društvo je proslavilo svoj rođendan.

Godine 1999., točnije 3. prosinca, skupina mlađih ljudi uz svekoliku potporu fra Ante Marića i fra Vinka Mikulića, osnovala je udrugu Bratovština. U ljetopisu Bratovštine iz 2009. godine Damir Markić i Ante Pejić pišu da je to bilo vrijeme kad su ljudi tražili promjene.

- Mladima je trebao vjetar u leđa, koji bi ih usmjerio na okupljanja i druženja, što je osnivanjem udruge i postignuto, govore nam njeni osnivači.

Djelovanjem kroz programe Bratovštine mnogi njeni članovi su pronašli smisao življenja, a kako i ne bi kad je ova udruga donijela toplinu i radost u srca onih koji su na bilo koji način bili povezani s njom.

- Od početka se ozbiljno pristupilo radu u udruzi. Svaki naš susret počinjao je molitvom, pjesmom i razgovorom o mnogim temama, a tematska predavanja su bila barem dva puta mjesečno.

Bratovština je u dvanaest godina uradila, uz Maticu hrvatsku, najviše na programu razvoja kulture u općini Grude. Ovaj podatak najbolje govori o njenoj važnosti za očuvanje kulturne baštine na ovim prostorima.

- Bratovština i danas ima pokretačku snagu u župi, uvijek je na raspolaganju svim ljudima. Iz nje je izrasla i klapa, a u klapi pjevaju uglavnom članovi župnog zbora, koji su pjevanjem u zboru izbrisili svoje glasove. Klapa ove godine obilježava sedam godina svog djelotvornog rada i postojanja. Za obilježavanja 12. rođendana služena je sveta misa u župnoj crkvi u Gorici. Nakon sv. mise u Galeriji Bratovštine i župe Gorica – Sovići, u staroj kapeli u Gorici, uslijedilo je otvaranje izložbe slika akademske slikarice mr. Vesne Vuge-Sušac. U programu su sudjelovali prof. Dragana Nuić – Vučković, mr. Vesna Vuga – Sušac, predsjednik Bratovštine Ante Pejić i župnik fra Željko Grubišić. Poslije izložbe slijedilo je razgledavanje Hrvatske franjevačke arheološke zbirke sv. Stjepana u Gorici, a zbirku je tumačio kustos fra Vinko Mikulić.

- Rijetka su mjesta koja se mogu podići muzejom u svojoj sredini, a Gorica se svojim muzejom uistinu može dičiti, rekao je između ostalog fra Mikulić.

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ
TE USPJEŠNU NOVU 2012 GODINU ŽELI VAM

www.korint.com

DRAGIĆINA Traditionalno proslavljen blagdan Sv. Jure, zaštitnika

Zajednički objed cijelog sela – dvanaestu godinu zaredom

Piše: Ivana MIKULIĆ

Mještani se danima pripremaju za ovaj događaj. Svako kućanstvo doprinese koliko može....

DRAGIĆINA – Davne 1922. godine u malom selu u Hercegovini svakodnevno je ugibala stoka koja je za mještane doslovno značila život. Pomor je bio toliko velik i neizdrživ da su se mještani odlučili zavjetovati svetom Juri kako bi ova poštast prestala. I zaista, kako i danas rado prepričavaju, pomor stoke je prestao, a mještani Dragiċine su 1925. godine izgradili zavjetnu kapelicu u čast svetom Juri, koji od tada postade njihovim nebeskim zaštitnikom. Priča se prenosila s koljena na

koljeno i u svakom djetetu izazivala poštovanje prema ovom svetcu. Ni mnogo godina kasnije taj osjećaj nije zamro.

Tradicionalna proslava

Naime, dvanaesti put zaredom u Dragiċini, općina Grude, svečano se proslavlja dan njihova zaštitnika. Pripreme za taj veliki događaj u Dragiċini traju danima prije, jer, po običaju, cijelo selo objeduje zajedno. Žene peku kolače, kuhaju različita jela, muškarci pripremaju stolove, klupe, namještaju golem šator, peku janjce... Djeca također svojim radom doprinose svečanosti. Jednostavno, cijelo mjesto radi zajedno kako bi na blagdan Sv. Jure sve bilo kao po koncu, „pod liver“.

- Nakon svete mise okupimo se i zajedno objedujemo. Skupi se oko 500 žitelja Dragiċine, ali i njihovih prijatelja, gostiju.

HRVATSKA GRUDA

Svako kućanstvo doprinese koliko može kako bismo što dostojanstvenije obilježili blagdan našeg zaštitnika, sv. Jure. Ove godine, peklo se čak 35 janjaca kako bi hrane bilo dovoljno za sve jer proslava traje cijeli dan do duboko u noć. Domaći zbor Dragićina kao i ganga su nezaobilazni, ali i tamburaši „5+1“ iz Čitluka, kaže nam Mario Leko, predsjednik mjesne zajednice Dragićina, dodavši kako je najstarija mještanka Iva Leko rođena 1915. godine, a najmlađa Karla Palac, nema još ni pun mjesec dana. Kod Dragićana je davno zaživjela ona narodna: Bolje da propadne selo nego običaji!

Sve više djece

- Ponosni smo što natalitet iz godine u godinu raste u našoj mjesnoj zajednici i što je svake godine sve više djece, kaže Mario Leko. Kako to i obično biva, oni mještani koji ne mogu doći iz bilo kojih razloga na zajednički objed nisu zaboravljeni. Naime, njima se uvijek odnese hrana i piće u njihove domove. Jednostavno, mještani Dragićine mogu se pohvaliti nečim što malo koje mjesto ima, a to je zajedništvo.

Projekti

Izgradnja zvonika visokog 19,5 metara

Na incijativu našeg župnika fra Stanka Pavlovića ove su godine krenuli u izgradnju crkvenog zvonika visokog 19,5 metara i proširivanje mjesne crkve, točnije oltara i kora.

- Toliko se djece rodilo i župa nam raste da smo jednostavno morali proširiti crkvu, govore mještani. No, osim crkve, proširili su cestu, a prije nepun mjesec dana dovršen je ostatak asfaltiranja. Takodjer, Dragićani se mogu pohvaliti i modernom rasvjetom koja selu daje dimenziju više. Mjesno groblje dobilo je novi prošireni parking. Pa nek' netko kaže da je recesija!

- Sve ovo radimo kako bismo našim mladima osigurali uvjete da mogu graditi budućnost na svojoj djedovini.

LJUBITELJI PIVA DOŠLI NA SVOJE Prvi festival piva u Hercegovini

Prima fest održan u Grudama privukao brojne posjetitelje koji su uživali u odličnom pivu i glazbi

Piše: Ž. ANDRIJANIĆ

GRUDE – Prima fest oduševio Hercegovinu!

Ovom bi se rečenicom mogao opisati održani Prima Fest, Prvi hercegovački dani piva. Dvorana u Boćarskom domu Biberon bila je prepuna posjetitelja i ljubitelja piva koji su uživali u odličnom pivu i ništa manje dobroj hrani. Tamburaški sastav «Kristali» iz Županje oduševio je goste izvedbom, a posebice tamburaškim obradama poznatih hercegovačkih pjesama koje su sve nazočne u više navrata dizali na noge i potaknuli na zajedničko pjevanje. Roker i bećar Krunoslav Kićo Slabinac po tko zna koji put je pokazao

zašto je legenda i ljubimac svih generacija. Pjevanjem starih rock hitova i slavonskog bećarca puna dva sata je držao ruke u zraku posjetiteljima koji su svaku pjesmu s Kićom pjevali zajedno.

Kićo je pokazao da je majstor pozornice i da se, bez obzira na godine, nije promijenio. Na noge je digao i jednu generaciju grudskih maturanata kojima je prije dvadesetak godina pjevao ovdje u Grudama. Mnogi gosti su poneseni dobrom atmosferom i zaplesali. Tijekom prve večeri Dana piva u Grudama razgovarali smo s vlasnikom grudske pivovare Marinkom Zadrom.

U javnosti ga nazivaju hrvatskim kraljem šećera. Vlasnik je županske Sladorane, a postoji još niz tvrtki koje vodi i koje odlično

commerce
SMAJSER

RUŽIĆI GRUDE

Tel./Fax +387 39 674 345 Mob.063 327 146

Sretan Božić i nova Godina

HRVATSKA GRUDA

posluju na tržištu. Ima više od 500 zaposlenih, a samo u grudskoj pivovari tijekom sezone radi i preko njih 60.

Kada sam prije 12 godina počeo graditi grudsku pivovaru, ljudi nisu uopće vjerovali u ovaj projekt. Da se nešto ovako složeno radi u jednom malom mjestu, za mnoge je bilo ravno utopiji. Nakon uspješne izgradnje, mnogi su vidjeli potencijal Gruda, ali tada su se javili novi problemi. Konkurenca je vršila strašnu antipropagandu, ali to me nije ni za trenutak obeshrabrilo. Dovelismo renomirane stručnjake iz ove branše, pronašli smo visokokvalitetnu vodu na dubini od 120 metara, iste temperature i u siječnju i u kolovozu. Mekoća vode ja toliko kvalitetna da joj nije potrebna kemijnska obrada,

što dodatno podiže kvalitetu piva.

Gospodin Zadro nam je u nekoliko rečenica objasnio zbog čega se odlučio na Dane piva u Hercegovini i koliko je ovo ozbiljan projekt.

- Ideja da krenemo s Danima piva u Hercegovini je niknula iz želje da ovdje, gdje se to pivo proizvodi, ljudi iz prve ruke vide kako mi radimo i kako organiziramo pivovaru. Na ovaj se način približavamo ljudima, koji na licu mjesta mogu vidjeti i osjetiti što je vrhunsko pivo i vrhunski rad. U budućnosti namjeravamo organizirati posjete škola našoj pivovari. Neka što više mladih ljudi i budućih potencijalnih stručnjaka vidi koliko je ovo ozbiljan posao i koliko je sofisticirana i složena tehnologija kojom se koristimo u proizvodnji piva.

Zanimljiva je činjenica da je glavni pivski kuhar za **Primu** i **Zubr** Čeh Pavel Bekeny. Nakon uspješnih dana piva, vjerujem da ćemo svi zadovoljni zaključiti da je ovo bio i odličan marketinški potez kojim su Prima i Zubr, najbolje češko pivo u prošloj godini, Hercegovini darovali uistinu izvrsnu priredbu. Ostaje želja da Dani piva u Hercegovini (Grude, nap. a.) postanu tradicija!

Biljna ljekarna

Gospina trava lijek za rane

Pripremila: Iva Zadro, mr. ph.

Iz trajnog i razgranjenog podanca gospine trave (*Hipericum perforatum*) raste više 30 do 70 cm visokih i okruglih stabljika s listovima protkanim s vrlo mnogo providnih i za tu biljku karakterističnih točkica. Te točkice su žlijezde napunjene eteričnim uljem, zbog kojih list izgleda kao fino izbušen. Cvjetovi su žute boje, smješteni u cvatove i trljanjem među prstima iz njih istječe crveni sok koji dolazi od crvene smole.

Vrijeme cvatnje je čitavo ljetno, a najbujnije u srpnju. Biljka je svuda raširena: raste na sunčanim livadama, na pustim i neobrađenim zemljиштимa, na krčevinama i rubovima šuma i šikarama. Sabire se čitava biljka u cvatu, a kada se osuši mora zadržati svoju zelenu boju i žute cvjetove.

Čitav niz ljekovitih i djelotvornih tvari čini gospinu travu veoma vrijednom i ljekovitom biljkom. Sadrži obilnu količinu gorke tvari, zatim tanin, eterično ulje i ugljikohidrate, a dokazani su i smola, bjelančevine i neke kiseline.

Gospina trava (kantarion, ivanje zelje) stoljećima je našem narodu poznata zbog svoje ljekovitosti, a iz zapisa je poznato da je zbog svoje ljekovitosti bila vrlo obljudljena već u starom vijeku. Još je Paracelsus bio veliki pristalica gospine trave koju je preporučivao kao ljekovitu biljku za čišćenje krvi i zarastanje rana.

Gospina trava je osobito ljekovita u oblozima za liječenje rana jer ima svojstva umiruje bolove i da steže tkivo. Hvaljena je i kao izvrstan lijek za živce, a djeluje i na smanjenje grčeva te na rastvaranje sluzi.

Ulje gospine trave preporučujemo kod liječenja opeketina, prištića, čireva i otekline. Cijenjena je kao sredstvo za njegu kože, osobito kod napuklina, te luskave i suhe kože. Osim za kožu, ulje je odlično i kao sredstvo za masažu te u liječenju križobolje i bolova izazvanih gihtom i reumatizmom.

Ulje se može uzimati i oralno, i to 10 do 15 kapi na pola čajne žlice vode. Primjenjuje se i kod bolova u trbuhi i upale crijeva, kod nekontroliranog mokrenja u krevetu kod djece i odraslih te kod prekomjerne sluzi u plućima.

Čajni oparak se primjenjuje u liječenju želučane sluznice, živčanih smetnji, a posebice je izvrsno sredstvo kod bolnih menstruacija, nesanice i slabokrvnosti.

Čaj se pije topao i u gutljajima i to ujutro i uvečer prije spavanja po jednu šalicu.

MODRA STIJENA
d.o.o. Široki Brijeg

Čestit Božić i sretna Nova godina!

Matica hrvatska – Ogranak Grude

mh
maticahrvatska

POZIVAMO VAS NA KULTURNU MANIFESTACIJU **VI. DANE MATICE HRVATSKE U GRUDAMA 2011.**

Četvrtak, 1. prosinca 2011. – Predstavljanje nakladništva RECIPE Hercegovačke franjevačke provincije u kinodvorani u Grudama u 19 sati.

(Sudjeluju: provincijal dr. fra Ivan Sesar, povjesničar dr. fra. Robert Jolić i književnik fra Ante Marić; glazbeni dio programa – učenici Osnovne glazbene škole Grude)

Petak, 2. prosinca 2011. – Obilježavanje 12. obljetnice Bratovštine sv. Stjepana Prvomučenika Gorica – Sovići. U župnoj crkvi u Gorici u 19 sati služit će se sveta misa. U Galeriji Bratovštine i župe Gorica – Sovići, u staroj kapeli u Gorici u 20 sati je otvaranje izložbe slika akademske slikarice mr. Vesne Vuge – Sušac.

(Sudjeluju: prof. Dragana Nuić – Vučković, mr. Vesna Vuga – Sušac, predsjednik Bratovštine Ante Pejić i župnik fra Željko Grubišić. Glazbeni

program - klapa Bratovština)

Nakon izložbe bit će upriličeno razgledavanje Hrvatske franjevačke arheološke zbirke sv. Stjepana u Gorici /Zbirku tumači kustos fra Vinko Mikulić/

Petak, 9. prosinca 2011. – U kinodvorani u Grudama u 19 sati predstavljanje knjige dječjih priča Zagrljaj, autorice, književnica Ive Nuić. (Sudjeluju: autorica Iva Nuić, predsjednica DHK HB Marina Kljajo-Radić, književnik Krešimir Šego i prof. Stjepan Glavaš. Glazbeni dio programa ispunit će učenici Osnovne glazbene škole Grude).

Petak, 16. prosinca 2011. – U kinodvorani u Grudama u 19 sati predavanje Hrvata s najviše članstava u međunarodnim akademijama, akademika **Radoslava KATIČIĆA**: Tragom svetih pjesama naše prekršćanske starine; potom slijedi predstavljanje triju knjiga

akademika Radoslava Katičića: Božanski boj, Zeleni lug i Gazdarica na vratima.

O knjigama će govoriti: prof. dr. Tomo VINŠČAK, Filozofski fakultet Zagreb; prof. dr. Vitomir BELAJ, Filozofski fakultet Zagreb; Krešimir KRNIĆ, urednik Katičićeve trilogije; dr. sc. Damir ZORIĆ, gospodarski tajnik Matice hrvatske Zagreb. Glazbeni dio: kantautorica Lidija BAJUK i grudski gangaši).

Utorak, 20. PROSINCA 2011. – u dvorani župnog ureda u Drinovcima u 18 sati predstavljanje nakladništva Ogranka Matice hrvatske Grude, posebice najnovijih izdanja: Godišnjaka Matice hrvatske Grude SUSRETI 5 i Zbornika o biskupu fra Paškalu Buconjiću. (Sudjeluju: prof. dr. fra Andrija Nikić i član uredništva Petar Majić. Glazbeni dio programa: Frama Drinovci).

Utorak, 20. prosica 2011. – U župnoj crkvi u Drinovcima s početkom u 19 sati – Božićni koncert župnih zborova i drugih glazbenih organizacija s područja općine Grude. (Sudjeluju zborovi sljedećih župa i glazbenih organizacija iz općine Grude: Drinovci, Ružići, Gorica-Sovići, Osnovna glazbena škola Grude, Osnovna škola Grude, Frama Ružići, Frama Drinovci i klapa Bratovština).

Pozivamo Vas i radosno Vas očekujemo!

PRO beton

ZA PROIZVODNJU I TRGOVINU

Bili Brig b.b. Grude

www.probeton.ba

*Sretan Božić i
nova Godina*

SVIJET JE LOPTA ŠARENA

Kad se smijah, tad i bijah

Kaput

Dođe Mujo kući i odjednom se čuje:

- Bum!

Pita Fata:

- Mujo, šta je to palo?
- Kaput – odgovori Mujo.
- Kako se kaput toliko čuje?
- Bio ja u njemu.

Obiteljska tradicija

Dvije cimerice u domu peku hrenovke. Ona koja peče, uzme hrenovke, odreže im komadić s oba kraja i stavi ih u tavu. Odjednom druga cimerica upita prvu:

- Čuuuj, a zašto režeš hrenovke na oba kraja?
- Nemam pojma, odvrati druga.
- Moja mama uvijek to tako radi...

Dođe vikend, cura dođe doma pa u jednom trenutku pita mamu:

- Čuuuj, a zašto ti kad pečeš hrenovke uvijek odrežeš oba kraja?
- Ne znam zašto, odvrati mama, - ali baka je to uvijek tako radila...

Pita cura baku i ispadne da je to obiteljska tradicija jer je i prabaka (koja sad živi u domu) isto prije pečenja rezala krajeve hrenovki!

Sutradan ode junakinja naše priče kod prabake u dom, oboružana cvijećem i strpljenjem.

Stara je sva oduševljena da ju je netko došao posjetiti i u jednom trenutku mala skupi hrabrost i upita:

- Bakice, a zašto se prije pečenja moraju odrezati krajevi hrenovki?
- PA ZAR JOŠ NISTE KUPILI VEĆU TAVU???

Ispit

Polaže student usmeni ispit. Za to vrijeme profesor se ljujla na stolici.

U jednom trenutku stolica se slomi i profesor padne na pod.

Student ne izdrži i počne se smijati.

Profesor će na to polako ustajući se i čisteći odijelo:

Eh, kolega, danas padosmo obojica!

Odnosi

Istražitelj ispituje optuženog za privredni kriminal:

- Kakvi su odnosi u vašem poduzeću?
- Odnosi tko što stigne.

Burza

Burzovni broker leži bolestan, a žena govori liječniku:

- Cijelo vrijeme ima trideset osam, trideset devet...

Broker se ubaci:

- Kad bude četrdeset, prodaj.

Ljubav

Dolazi Kinez kući i viče:

- Tata, tata, ja volim ping-pong!
- Pa, oženi je onda, sine.

ŠPORT Mali nogomet – malonogometni turnir Ružići 2011.

Na finalnoj utakmici 2500 ljudi, na turniru sudjelovalo 400 igrača

Piše: Toni ILIĆIĆ

RUŽIĆI – Veličanstvenom finalnom utakmicom između ekipa Real i Franck završen je deveti ivandanski turnir u malom nogometu «Ružići 2011.» Turnir je trajao dulje od dva tjedna, a okupio je više od 400 igrača, sudionika malonogometne vještine. Finalna utakmica pred 2500 gledatelja zoran je pokazatelj vrijednosti i važnosti sada već tradicionalnog malonogometnog turnira. Turnir su u cijelosti obilježile izvrsne izvedbe malonogometnih virtuoza, kako mlađih uzrasta tako i onih starijih. Za, rekli bismo, savršenu organizaciju sve čestitke pripadaju članovima športskog društva «Real Ružići». Desna ruka Realovcima bili su neumorni članovi Frame Ružići.

Uz konstantan rast kvalitete turnira primjetan je i nagli porast broja gledatelja, posjetitelja turnira. Ove činjenice stvorile su organizatorima slatke brige pa danas ozbiljno razmišljaju o proširenju kapaciteta športskog centra (središnji teren). Uz športski dio išao je i onaj glazbeni koji je gledatelje držao u dobrom raspoloženju cijele večeri. Tako su posjetitelji mogli uživati u etno obradama HEO-a, kao i u modernijim hercegovačkim regge melodijama poznatog Zostera, a uz bok su im bile izvrsne klapske obrade.

U finalnoj utakmici seniora pobjeda je zasluženo pripala ekipi «Real Ružići» dok je drugo mjesto zasluženo osvojio «Franck – Grude centar».

Treće mjesto je pripalo ekipi «Seline Rudić». U kategoriji pionira prvo mjesto je pripalo ekipi iz Kočerina «Totalno drugačiji od drugih» koji su u finalu pobijedili «HNK Grude». Prvo mjesto među mlađim uzrastima osvojila je ekipa «Ledinac», dok je drugo mjesto osvojila ekipa «Drinovci».

Najboljim igračem i strijelcem turnira proglašen je Ante Čorluka Tusić. Najbolji vratar turnira su Ivan Bandić i Andrija Čorluka.

OBI

®

SRETNE BLAGDANE

ŽELI VAM 'OBI' MOSTAR

ŠPORT

Grupos uvjerljivo do prvoligaške elite

Piše: Jakov MARIJANOVIĆ
jakov.marijanović@gmail.com

GRUDE – Boćari BK Grupos novi su boćarski prvoligaši. Dobrim igrama i zalaganjem u drugoj ligi izborili su viši rang natjecanja i tako postali drugi klub iz Grude koji će svoje snage sljedeće natjecateljske godine odmjeravati u prvoj boćarskoj ligi. Nakon prva dva kola i dva neodlučena rezultata kao da su momci Nediljka Žulja (trener BK Grupos, nap. aut.) ubacili u višu brzinu i na krilima ponajboljeg igrača Zdravka Miloša – Kalića ostvarili nekoliko uzastopnih pobjeda koje su im osigurale prvo mjesto i plasman u polufinale razigravanja za ulazak u „elitni razred“ – prvu ligu. Osim prvoplaziranog BK Grupos, borbu za prvo mjesto i prvu ligu osigurali su BK Široki Brijeg, BK Neum i ekipa BK Zenica iz Zenice.

Kao prvoplazirana ekipa prvu

polufinalnu utakmicu BK Grupos igrao je s četveroplaziranim Zenicom gdje su igrači Gruposa bez većih teškoća osigurali daljnje natjecanje. U drugom polufinalnom susretu bilo je nešto neizvjesnije, no ipak su „Gusari“ iz Neuma osigurali plasman u finale gdje ih je čekao BK Grupos, koji je već ranije osigurao svoje mjesto u finalu.

Prva utakmica, po mnogima najvažnija, odigravala se na boćalištu u Neumu gdje je domaćin nakon početne dominacije Gruđana uspio vratiti rezultat u svoju korist i ostvario pobjedu od 15:9. Nakon povratka kući malo tko je vjerovao da se može dogoditi čudo u Grudama, jer je u uzvratnom susretu trebalo pobijediti s većom gol razlikom. Uzveši u obzir svoj cilj vidjelo se da će ovaj put „Gusari“ ostati bez plijena. Poslije klasičnih disciplina slijedile su trkačke gdje je u pobjedu Gruposa svoj obol unio mladi dvojac Mikulić – Tolić, inače

HRVATSKA GRUDA

odličan par tijekom cijele natjecateljske sezone. U zadnjim disciplinama je iskustvo braće Miloš te ostatka ekipe došlo do izražaja i Grupos u konačnici bilježi zlata vrijednu pobjedu od 20:4. Ovom pobjedom postaje prvakom II. lige i novim prvoligašem.

Zasluge za prvo mjesto pripadaju sljedećim igračima: Zdravko Miloš - Kalić, Petar Miloš - Piljoš, Nikica Mikulić, Zoran Mikulić - Zoka, Ljubo Tolić - Pautassi, Ivan

Milas, Mladen Čorluka - Zvonić, Mladen Čorluka - Manjac, Milorad Bošnjak - Mida, Ante Lukenda, Nediljko Žulj - Nedo i predsjednik kluba legendarni Vlado Bračić - Vlada.

Uspjeh BK Grupos nije samo uspjeh igrača već i cijele uprave koja već dulji niz godina drži ekipu na okupu. BK Grupos želimo da provede puno godina u I. ligi i da budu uspješni kao i dosad. Mi se obvezujemo i dalje pratiti njihove igre i uspjehe i izvješćivati Vas o njima.

Predsjednik BK "Grupos" Vlada Bračić

An advertisement for Franck. The background is red. The word "Franck" is written in a large, white, flowing script font. A registered trademark symbol (®) is located above the first letter. To the right of the script, the text "utemeljeno 1892" is written in a smaller, white, sans-serif font. Below the main logo, the text "Sretan Božić i Nova 2012 godina" is written in a white, italicized serif font. The page number "65" is located in the bottom right corner of the advertisement area.

Ivica Alpeza: od Vijeća učenika do Vijeća Europe

Srednja škola Antuna Branka Šimića u Grudama u listopadu 2005. godine je po prvi put osnovala Vijeće učenika čiji su članovi, po prvi put okupljeni, izabrali i predsjednicu Vijeća učenika s mandatom od dvije školske godine – Ivicu Alpezu. Vijeće učenika kao reprezentativno tijelo svih učenika, sa svojom postavkom se uključivalo u sve aktivnosti koje su bile vezane za srednjoškolce, počevši od lokalne do nacionalne razine, tako da je predsjednica Vijeća učenika, Ivica Alpeza uskoro postala i predsjednicom Unije učenika Zapadnohercegovačke županije i s tim mandatom postala i jedan od osnivača krovne organizacije za sve srednjoškolce u Bosni i Hercegovini – Asocijacije srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini (ASuBiH) u Sarajevu, zauzimajući poziciju predsjednice Upravnog odbora s mandatom od dvije godine, što je rezultiralo visokim pozicioniranjem Vijeća učenika Srednje škole Antuna Branka Šimića na nacionalnoj razini i donošenju odluka koje se tiču srednjoškolske populacije na području Bosne i Hercegovine, kao i na europskoj razini gdje je Ivica održavala međunarodne odnose Asocijacije srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini.

Nakon pohađanja brojnih međunarodnih konferencija, seminara, treninga i sastanaka naslovljenih na teme izravno vezane za srednjoškolsko obrazovanje, u lipnju 2010. godine je nominiralo Ivicu Alpezu od strane Asocijacije srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini za poziciju člana Upravnog odbora Europske Unije Srednjoškolaca (*The Organising Bureau of European School Student Unions – OBESSU*) u Briselu, Belgija gdje je na istu poziciju i izabrana uz potporu članica organizacija s mandatom od dvije godine, koji ističe u lipnju 2012. godine.

Štoviše, u studenome 2011. godine Ivica Alpeza je uz nominaciju OBESSU-a i potporu organizacija članica Europskog omladinskog foruma (European Youth Forum) izabrana na poziciju člana Savjetodavnog Vijeća za mlade Vijeća Europe (*Advisory Council on Youth of the Council of Europe*) gdje će s mandatom od dvije godine, sve do početka 2014. godine zajedno s ostalim predstavnicima i vladinim dužnosnicima raspravljati o pitanjima i donositi odluke koje se izravno tiču mlađih za sve zemlje članice Vijeća Europe.

Srednja škola Antuna Branka Šimića je oduvijek bila potpora svojim učenicima i shodno Ivičinim riječima „*idelna podloga za razvoj mlađih ljudi koji vjeruju da mogu biti promjena koju žele vidjeti u svijetu*“ i može biti ponosna što je u svojim klupama imala ovu učenicu koja je od Vijeća učenika stigla do Vijeća Europe!

Grafotisak

HT ERONET

*Čestit Božić i
sretna nova 2012. godina*

